

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

3den Aarg.

1871.

19de Hefte.

Tre Juleaftener.

(Efter Lydst af N. W.)

(Fortsættelse.)

XI.

Hvor ulige gaar det ofte til ved de samme Tilfælde i Verden! Som Mindestotter af Tettestørrelse stige Fødsels- og Hvitidsdage op af Narets Flod, og af disse er vel den fjære hellige Juleaften den største. Den Glæde, man paa den Aften har erfaret, og den Lidelse, man paa den har gennemgaaet, indpræger sig dybt i Hjertet; i Særdeleshed faar Lidelsen da en endnu smerteligere Karakter. Det er da, som har ethvert Menneske et Underpant hos sig paa Lykke og Glæde; en dunkel Anelse, en mægtig Trang, gjør sig da mere end ellers gjældende, og det er, som ventede vi, og denne Forventning er ikke uberettiget, at Gud paa den hellige Juleaften paany skulde aabne Portene til et tabt Paradis. Men at, vi arme Mennesker bygge os gjerne snart Støvhytter, snart Lustflotte; og naar da Herren vor Gud blæser paa dem med sin Vande, da sige vi: "Det er en bedrøvelig Juleaften!" I hvilke ulige Skikkelser fremtræder den, denne hellige Jule-

aften paa den syndige Jord, som af saa Mange fejres, men af saa Faa helliges! Hør, hvorledes Kirkeflokkerne lyde saa høitdeligt og kalde den Verden, som Herren ellers saa høit, til at forsamle sig hos Ham i Hans Helligdom og der fornemme det glade Budskab: "Saa elskede Gud Verden, at Han hengav sin Søn den Enbaarne, paa det at hver den, som tror paa Ham, ikke skal fortabes, men have et evigt Liv." Skaver følge Kaldelsen, og glade "Hosianna" stige mod det Hvie. — Men se! de smukke Bazarers Vin- duesrader glimre rivaliserende med Kirkerne, og derhenne i Butikken med den prægtige Tigerhud som Skildt, der kjøbblaa endnu To om den varme Helts, som skal bedække et maasse koldt Hjerter, de snakke og prutte og forglemme den kostelige Julegave, som blev dem givet for Intet. Her ruller en prægtig Eskovpage hen over Julemarkedet, det fornemme Herskab kjender endnu ikke det guddommelige Skuespil, som idag opførtes i Bethlehem, derfor fare de til Theatret

for der at opfriske det sløve Sind. Se der et fattigt, næsten forfrosent Barn, som kryber sammen ved Mærkedsboderne; vil da Ingen kjøbe et Seytillingslam? Hvilké ere de Tøner, som stralbe saa vilbt fra Værts-huset derhenne? Et Selskab unge Menneſter uden Hjem ſøge her ved Spillebordet og Glasſet at forſkaffe ſig en lystig Aften — en hellig vide de ikke, ville de ikke vide noget af. Paa Kvistkammeret ligger en gammel ſyg, forladt Moder; hun folder ſine Hænder, hun tænker paa hendes runderne Tuleaſtener, og en Længſel eſter den Glædeſeſt, ſom aldrig for-gaar, griber hendes Hjerte. Ved den haarde Seng ſtaar en Krukke Vand, Vinduesruden er tilfroſſen, men kan dog ikke ganſke udelukke Himmelenſ Stjerneglænde, hun ſer Bethlehemsſtjernen, hun ſer Himmel-døren aabnes, og Englene komme ſyngende: "Ere være Gud i det Høieſte, Fred paa Jorden og i Menneſtene en Velbehagelighed." Og Sangen har baaret den ſtakkels Pilegrim hjem, hun ſmager allerede den evige Tuleglæde, og i det kolde Kammer ligger blot hendes Sjæls jordiske Indfatning, Dødelighedens forgyæ-nelige Klædebon.

Hvilken Jubel her i den ſtore Sal! Glade Børn dansé omkring det ſtraalende Tuletræ, kjærlighedsfulde Forældres Dine hvile paa dem, Bordet ſuffer under Tulegavernes Tynge, de glade forventningsfulde Blikke ſtraale, Munden ler, Hænderne ſlaaes ſammen af Glæde, Fryd, Kjærlighed og Lyſt rundt omkring.

Derne de i Kjælderboligen er koldt, den ſidſte Torv er længeſiden ud-brændt, Børnene ſkjælve af Kulde, drage tættére omkring ſig de ud-

ſlidte Klæder og flynge ſig tæt, tæt ind til hinanden for at blive varme.

"Mamma, jeg er ſaa ſulten!"
 "Mamma, jeg fryſer ſaa!" "Hvorfor ſaa vi intet Tuletræ ſom andre Børn?" "Mamma, jeg kan mit hele Vers; ſkal jeg læſe det?" Saaledes lyder det fra Børnenes Læber, og Moderen tager det ſidſte Brødſtykke og deler det ud mellem dem. Med hvilken Begjærighed ſluges det ikke! Da høres et Bulder ved Døren. Børnene ſpringe op. "D, nu kommer viſt det kjære Kriſtusbarn til os!" udraabe de med Glæde, og alle Sorger ere glemte. Døren gaar op, — Alleſammen trække ſig forſkrækkede tilbage, en drukken Fader ſtyrter ind over Dørtærſelen. O vel o vel!

Hvor ulige gaar det til ved de ſamme Anledninger paa en og ſamme Time i Verden!

Du kjære, enſomme lille Frida, hvordan gaar det vel til hos dig paa den hellige Tuleaften i Fader-huset? Hele Dagen havde hun ſyſlet og haft det travlt. Maaſke ſkulde hendes Fader paa denne Aften for første Gang føle ſig lykkelig, hvem ved? Allerede for længe ſiden havde hun forſtaaet, at han ikke tænkte paa Tulen, endnu mindre paa dens Betydning, ja, at enhver Hentydning til Høitiden ſyntes at berøre ham ubehageligt; men, vilde Faderen Tugting give ſit Barn, ſaa kunde jo Børnet alligevel give ſin Fader en liden Gave. Hun havde bagt ſmaa brune Peberkager eſter Mamma Theas Opſkrift og ſtod nu der rød ſom en Roſe, Børnene farvede af huſmoderlig Iver og Glæde; da de kom ſaa nydelige, velykkede og paſſelig brune ud af Døren, gav

hun et høit Skrig af Glæde, men af! — Tanken paa Faderen fremkaldte et længselsfuldt Suk: "O, om han vilde glæde sig med mig! Under alt dette gav han ikke det ringeste Agt paa sit Barn. Fra Skoven havde hun ladet hente et smukt lidet Grantræ, paa hvis Grene hun hængte røde Æbler og brune Peberkager; hvor godt dette tog sig ud imod det friske Grønne, og siden de mange Boglys, hvor det skulde blive en Lyst at se dem tænde! Hun var nu Træet ind, stillede det op paa det store Bord, hentede Stene og Grankviste, af hvilke hun byggede en Stald under Træet, af nogle Spaan dannede hun en Krybbe, og nu knælede de smaa, for længe siden paaklædte Bogfigurer, der forestillede Maria og Joseph, foran det elskelige Barn i Krybben.

Smaa Engle saa oppe fra Træet venligt ned paa denne Gruppe, to af dem holdt imellem sig et Stykke Papir, hvorpaa det glade Budskab stod skrevet, og den sidste Vøngel af Fridas lille Forraad svævede over det Hele med en Palmegren i Haanden. Med ringe Midler var her et elskeligt Billede fremstillet, og nedsynken i Tanker stod Frida foran det. Hid vilde hun føre Faderen idag, hun vilde fatte Mod, omfavne ham, og ved Tuletræets Skin maatte jo hans Hjerte blive varmt, hans Dine oplæres! Hun sammenfoldede sine Hænder og bad: "Kjære Fader i Himmelen", og rig i sin Armod stod det stakkels Barn der.

Gaverne maatte nu hurtig lægges frem. Fru Kenger skulde have en varm Kuffe og Faderen to Par Strømper, som hun selv havde strikket, tilligemed et Landskab, malet i

Bandsfarve. Hvor godt tog det sig allerede Altsammen ud i Grantræets Skygge; hvor meget bedre, naar dets Lys skulde falde derpaa! Nu kunde hun snart kende dem, Stumringen var allerede indtraadt. Hvor gjerne vilde hun ikke gaaet til Kirke i den nærliggende By, men Faderen vilde hun ikke forlade, han kunde maasse gaa ud og ved sin Hjemkomst finde Huset tomt. Nei, nei, det gik vist ikke an! Gys! hans Dør knirker. — En ængstelig Anelse gjennemløber Frida. Hun iler ud. Det er virkelig Faderen, som staar særdig til at gaa ud, med Haanden allerede paa Dørknaasen. "Pappa!" raabte hun ængsteligt; han vendte sig om, hvor forstreckedes hun ikke for hans dødblege Ansigt, hans spørgelseagtige Skikkelse og hele forstyrrede Væsen. "Pappa, jeg beder dig, bliv ikke længe borte!" udbrød hun — han saa blot endnu engang tilbage paa hende og gif.

Dette var formeget for det arme Barn; fra saadanne Vandringer vendte han sædvanligvis først tilbage langt ud paa Natten. Saa var det da nu paa engang forbi med al Tuleglæde, forgjæves havde hun arbejdet og sporet, haabet og glædet sig! Der stod nu hele den skønne Tilstelning, Ingen skulde glæde sig derved, Ingen sole sig i dens Glæds. Fridas Lærer rullede længe og rigelige, længe sad hun der — Alt var saa øde, saa tomt. Naar man er i en Orken, hvor længes man da ikke efter en Ven, som kan hjælpe os at bære Dagens Hede og Byrde, som med en Draabe Vand stiller den brændende Tørst! I Faderhuset var Frida i en saadan Orken. Der lærte hun at udstrække Hænderne efter den

levende Gud, og hendes Sjæl tørstede efter ham. Forstaa Ham kunde hun ikke, men barnligt omfattede hun Ham og stolede paa, at Han mente det vel med hende. Hans Fred kom over hende, og det blev roligere i hendes Sjæl. Hun kaldte Fru Kenger ind og gav hende den for hende bestemte Gave. Derefter sad hun længe og læste ved sin lille Lampe, — ved Psalmernes hellige Ord lægge sig bedst de oprørte Bølger i et Menneskebryst. Oste gif hun til Winduet. Hvor kunde vel Faderen være? Inderligen foldede hun Hænderne sammen i Bøn, men græde mere kunde hun ikke. Klokkeren slog 10. Nei, nei, i Aften vovede hun ikke at gaa tilfængs. Han maatte jo finde hende vaagen, naar han kom; maaste behøvede han hende.

Klokkeren slog 11. Hun var ensom, men dog ikke alene. Hun tænkte paa forsvundne Juleaftener — hvad gjorde nu Moder Dorothea, Wilhelm og Kathrine? Gladere end hun kunde de vel være, men rigere paa Fred — umuligt!

Klokkeren slog 12. Den stakkels Piges Dielaag luffede sig, men dog vilde hun trofast holde ud. Sagte begyndte hun at synge en Aftenpsalme og da den var tilende, var hun bleven vel tilmode, næsten glad. Hun havde ikke sunget forgjæves.

Da kom Faderen. Hun vilde gaa ham imøde, men forandrede sin Beslutning ved Tanken om, at han vist ikke ønskede det. Hun hørte, at han gif ind i sit Værelse, nu kunde hun Ingenting mere gjøre for ham. Sagte gif hun tilfængs.

Hadde Frida fulgt sin Fader paa hans Vandring, havde hun kunnet se ind i hans Hjerte, saa havde hun

maattet tilstaa, at hendes mørke, ensomme Juleaften var idel Betsignelse og Lys. Sygere, mere oprørt end nogeninde havde Hr. von Komloff denne Aften forladt sit Hus. Hadde Mandens Kval foranlediget Legemets Elendighed, eller havde Legemets Lidelser trykket sit Stempel paa Sjælen? Hvem kan vel udgrunde den hemmelige Vejelvirkning, som finder Sted mellem Legeme, Sjæl og Mand? Vore kærdeste, mest begavede Mænd, om de ogsaa ere vise tillige, maa bekfende, at der findes Ting i Himmelen og paa Jorden, som ingen Forstand kan udgrunde, ingen Fornuft begribe.

For den ulykkelige Mand havde allerede i mange Aar netop Juleaften været af den sørgeligste Betydning. En hemmelighedsfuld Tilskikkelse satte ham engang denne Aften i en næsten fortviblet Tilstand, og da umiddelbart derefter en hærjende Sygdom trængte ind i hans Familie, ansaa han den for at være en Følge af den Forbandede, en uforfættelig begaaet Ulykkesgjerning havde paadraget ham. Snart saa han Hustru og fire blomstrende Søner nedlagte paa Sygesengen, og de smukke, elskelige Træk vansirede af en frygtelig Sygdom, som befandtes at være Børnekopper. Paa hans Hus anbragtes en Tavle med den advarende Beskjendtgjørelse derom, og hurtigt og rængstelig skyndte man sig forbi denne Ulykkes Bolig. Da alle fem som Lig bares bort, da bankede Banviddets Dæmoner paa hos den fortvibledede Mand og Fader, og i Uger og Maaneder forblev han i en Tilstand af Bevidsløshed i Henseende til alt Andet end dette One: hans Ulykke. Efterhaanden lagde dog

de vilde indre Storme sig, og hans udvortes Væsen blev mere stille, mere ligt andre Menneskers, og han kunde atter tænke paa sine Anliggender. Saa forvandlede han sin Formue i Penge og begav sig paa Reiser. Tom og forstyrret drog han bort, ligedan kom han, hjem. Sin eneste overlevende Datter kunde han ikke se, men den Person, som han alene troede kunde tage Forbandelsens Byrde fra hans Hoved, søgte han dog, men forgjæves, og saa blev Byrden liggende paa ham.

Hvad fængslede ham endnu til Livet? Ubevidst — maaske hans Datter.

Siden flere Aar tilbage førte han nu i Seetwald et Liv, som i og for sig allerede kunde gjøre et friskt Menneske tungsindigt og sygt. I sin bedste Alder levede han paa et ensomt Sted uden al Berørelse med Andre, uden Arbejde og uden at kjende den Gud, hvis Barmhertighed langt overstiger Menneskenes Ubarmhertighed, Han, som forlader Synder og borttager Forbandelse. Med uhyggelige Skrækk billeder og selvpaalagte Forsøningsforsøg martrede han sig og forsømte den eneste Løsepeng, som kunde have gjort ham fri.

Nu var hans Datter kommen; at modtage hende syntes han ikke, han kunde negte, naar hun begjærede det; men det var alene med Frygt og Bæven han i hende saa det sidste tilbageverende Offer; hans Forestillinger forvirredes atter, og han henhængt i mørke Grublerier.

I dag, Juleaften, kom det Genrindnes smertelige Erindringer med gruopvækkende, uimodstaaelig Magt over ham; Alt kunde han glemme, men aldrig den Aften. Med under-

lig Magt loffedes han til Skoven; han kunde ikke standse, han maatte ud.

Savde det ikke været den Aften, da Alle baade i By og Bygd ere fængslede til Hjemmet omkring det glade Juletre, saa skulde den Vandrer, som kunde have mødt Hr. von Romloff, vel have mærket, at der foregik noget Overordentligt med ham. Hans Skridt vare hurtige, hans Dine rullede, han var nu ved Søen, hvis steilt omsluttende Strande bevogtede det gruelige Dyb.

"Blod paa min Haand! Ha, Blod overalt! Lad mig dog engang faa No, du sorte Spøgelse, som forfølger mig! Hvor stille ligge de dannede! Intet Skridt mere, jeg er træt. Her er min Hvile seng, her Buggen for min Uro!"

Hvorfor dvæler den Ulykkelige? Et lidet Ord holder ham fast og standser det djerpe Dødsprang. For lang Tid tilbage hørte han eller læste maaske i en Bog, eller paa en Gravsten — eller var det maaske Binden, som førte Ordene til hans Øre: "O Evighed, o Evighed din Længde." — Om der nu efter denne Tids Kval skulde komme en endnu længere? En Kval, som han ikke kunde undfly, fra hvilken der ikke var nogen Tilbagevenden? Han formaar ikke at fatte nogen Tanke, men ikke heller blive Ordet kvit:

"O Evighed, o Evighed, din Længde!"

Paany begynder han sit urolige Kredsløb. Han vandrer omkring Søen, og ofte tilhvisser ham Forsøreren: "Et Sprang i det mørke Dyb, og du er med Et befriet fra al din Kval!"

Alt er dog ikke mørkt omkring ham; derhenne ser han et lidet Lys

glimte, han ved, at det er i hans Datters Bærelse, det lyser endnu, og han vil blot vente, til det er slukket; da — et eneste Skridt og Alt er forbi!

Atter gaar han en Tur rundt Søen; deroppe i hans Bærelse ligger en Papirlap, den kvalte Sjæls Angstskrig; den fortæller hans Datter, hvor der er blevet af hendes Fader, den forkynder hende, at ogsaa hun er hjemfalden til Forbandelsen.

Men det lille Lys i Fridas Bærelse sluktes ikke, og derinde sammenfolder sig et Par smaa, svage Sænder, men dog stærke nok til at holde den ulukkelige Mand derude tilbage fra hans forfærdelige Gjerning.

Det er nær Midnat. Han maa se efter, om hun er slumret ind; saalænge hun er vaagen, og Lyset endnu brænder, kan han ikke tage det afgjørende Skridt. Han sniger sig nærmere. Da hører han en sagte Sang, Ordene fatter han ikke, men Melodien trænger sig beroligende ind i hans oprørte Sind. Han staar lyttende stille, til den spæde Stemme tier; da aabner han Døren og gaar ind.

Er vel en Aelse om, at der endnu gives Fred, — Fred ogsaa for ham — kommen over den trætte Sjæl?

XII.

"Wilhelm! idag er det Juleaften, idag bliver du vel hjemme?" sagde Fru Mandel til sin Søn, da denne, efterat have seet ud gennem Vinduet, stod op ligesom for at gaa bort.

"Svovfor det?" svarede han uvilligt: "jeg ser ingen Grund til det".

"Grund nok, at du endnu har et Hjem. Paa Juleaftenen bør det,

som hører sammen, ogsaa være sammen—"

"Just derfor", afbrød Wilhelm heftigt, "just derfor have ogsaa mine Kamerater, som de sige, Krav paa mig, og derfor kan og vil jeg ikke savnes i deres Lag".

Netop fordi Sønnen saa i Dybet af sin Moders Hjerter og sølte, at hun havde Ret, tog han det saa heftigt og modsagde hende saa hæft. Gendes milde, kjærlighedsfulde Bærelsen indgav ham Agtelse, ja Frygt, og for ikke at forraade denne Følelse, vilde han ligesom bedøve den ved at lade sin Hestighed bruse op.

Det er noget Eindommeligt ved denne Indfyldelse, som et bestemt, sig selv fornægtende Mennekte udøver over Andre. Man kan fornægte den, haane den, ryste den af sig — det forbliver dog derved. Den samme Kraft skal beholde sin Magt og sit Vælde indtil Verdens Ende, den maa dvæle indenfor en Verdensbeherkers stolte Bryst eller i en aldrende Moders strøbeligt Skikkelse.

"Wilhelm", sagde Fru Mandel hjerteligt, "tro du virkelig, at alle disse, som du kalder dine Venner, mene det oprigtigt og redeligt med dig? Tro mig, du er for dem intet Andet end deres Skydeskive, deres Legebold; de drage dig til sig, fordi de kun da befindende sig vel, naar de saa stedse Flere og Flere til at vælte sig i Smudsset, ligesom de selv gjøre. Al, tro dem ikke, de narre, de be-
drage dig blot!"

"Nu vel da, lad dem saa gjøre", svarede Sønnen letsindigt; "det er saa ofte blevet mig sagt, at Ingenting overgaar den Erfaring, man selv samler sig. Lad mig gaa og selv erfare, hvordan de mene det

med mig, og vi skulle se, hvad der var siden din Faders Død", — tilsviver Enden paa Biser".

"Stakkels Ungling", sagde Fru Wilhelm gif. Han stammede sig om Gift, at det er Gift, uden du for sin Gud, sin Moder og den prøver det paa dig selv og derved aabne, rene Sandhed. Han undsaa taber baade Helbred og Liv?" sig for at afbryde sin nærværende

"Lad mig kun gaa, Mamma, jeg Levemaade, hvor lumpen den end skal nok vide at holde op i rette ogsaa forekom ham selv, men han Tid. Du har saa forældede Begre- undsaa sig ikke for at lade sig forber om de fleste Ting og maaler Alt sørge af sin Moder, ikke heller over med en Maalestok, som intet ophlyt sine letfindige Kamerater, de stor-Menneske nu mere bruger. Soved- mende Drikkelag, de giftige Biser, sagen er nu Menneskenes frie Ud- det smudsigte Korffpil. Saa forklæret vilking, den bringe vi store Ofre, og er Mennesket.

naar engang den nye Dags Mor- Fru Mandel saa efter Sønnen. genrøde bryder frem, da skal den Fra hans høie Stikkelse steg hendes lyse over fordomsfrie, ophlyste Men- Blik endnu høiere, og hendes Læber nester, den gamle Bantvoes Tølper- hvisttede: "O, Du trofaste Gud, agtigthed skal give Rum for ædel hvis Hjerte endnu altid flyder over Stræben og broderlig Lighed". af Kjærlighed til forlorne Søner,

"Man ser, at Wilhelm havde godt forbarm dig, forbarm dig ogsaa nu!"

Forraad paa Fraser. Her fandt de Det ringede til Aftengudstjene- dog ikke noget modtageligt Dre- sten. Hun svøbte den grove, simple

"Min Søn", udbrød Fru Mandel, Kaade om sig, satte den stoppede "du taler, som om du havde faaet Sue paa, tog Psalmebogen i sin al Verdens Visdom tillivs; men af, Haand og rettede sin Gang mod det er blot det urene Skum oven- den lille Kirke, hvis Klokker fremde- paa, du smager". les Løde saa klart gjennem den friske

Dette ærgrede Wilhelm. "Hver folde Lust: Over Kirkegaarden gik taler, som han fortaar", raabte han hun ind i Kirken — saaledes søres vi heftigt, — "Farvel!" for Guds Ansigt gjennem Døden.

Han stod op for at gaa, men idet Derude var det blevet mørkt, men han mødte Moderens rolige paa derinde — o hvor lyst, hvor varmt ham fæstede Blik, stammede han sig var der ikke! I sin skønne Zule- og sagde venligere: "Farvel, Mam- pryddelse, straalende nu Herrens Hus. ma, for en liden Stund, farvel". Krands af Granbar hang overalt

Sun havde bedet ham være hjemme, og tog sig endnu smukkere ud, be- nu vel, saa vil han blot være en lyst af flere Hundrede Lys. Paa liden Stund borte. begge Sider af Alteret reiste Kjæm-

"Farvel, min Søn", sagde Fru pegrauer sig, og Alteret, selv et Hav Mandel mildt. Om du ikke gaar af Lys, syntes dog at faa al sin med mig til Aftengudstjenesten, saa Glands og al sin Herlighed fra det kommer du vel senere for at faa dine dyrebare Kristusbarn, som laa der smaa Gulegaver? Det er idag 14. saa fattig i sin Krybbe. Fru Mar

del standsede et Dieblit ved Indgangen; Gaver viste sig for hendes Dine, gen; i stille Betragtning overlagde og dog slog hendes Hjerte saa glad hun i sit Hjerte de Ord: "Hvor og forventningsfuldt, som om nogen listlige ere dine Bølger, Herre Bebaath! Fuglen har fundet et Hus hende til Del. og Svalen et Nede, hvor den kan Var det en Anelse, eller var det lægge sine Unger, nemlig Dit Alter Glæde derover, at hun, som engang Herre Bebaath, min Konge og min paa en Tulcasten havde forsyndet Gud".

Dg saa hun havde fundet et Hus, hvor hun boede trygt og skjult. Vel berørtes dets Udseende af Blinde og Storme, vel overfaldedes dets Grund vold af Bølgerne, men derinde sad hendes stille Sjæl, hvis Blit var rettet op mod Bjergene; det Forbigangne var tilgivet, det Nærværende de hvilede i Herrens Haand, det Tilkommende var alene Fred; Glæde, de, Herlighed. Vel den Enke, Mand er den almægtige Gud.

Nu sad hun stille i Kirken, frydefuld istemmende Tulsepsalmen. Der efter hørte hun det glade Budskab født, om Sønnen, som er os givet, og i hendes Hjerte vorte sig Bonnens Tanker saaledes: "Gjennem denne Gudsføn skal og saa min Søn, min Wilhelm, blive mig givet paany. At, det er idag den hellige Tulcasten med sine Gaver—o min Gud, giv mig ham idag!"

Nu lod atter Sangen, løfterigt trængte atter Tonerne til hendes Hjerte. Dørene aabnedes, og de Kirkebesøgende ilede mod Hjemmet; Forventning og Glæde bevingede deres Skridt, og i Forbigaaende hørtes den Enke spørge den Anden: "Naar uddeles Gaverne hos Dem?" Til Fru Mandel stillede ingen Spørgsmaal; intet Lys straaede hende imøde fra Hjemmet, ingen Men han kom ikke. Alt var længe siden færdigt. Enhver Anden end en Moder vilde bleven utaalmodig, men Fru Mandel satte sig stille i et Hjørne og lod sit Livs Tulcastener træde frem i Grundringen. Hun var nu over 40 Aar gammel, havde oplevet mere end 40 Tulcastener, og den, som nu var indtraadt, var den tredie, paa hvilket Kristusbarnet var hendes Sol og Lyst. Dg saa hun havde engang aflagt sit Løfte til Herren og sagt: "Om ogsaa Alle forlade Dig, skal jeg dog ikke forlade Dig". Hun havde lovet og brudt, hun var gaaet bort og havde

vendt Herren Niggen; men han havde været trofast—det havde hun saa ofte erfaret, og paa Grund af denne Erfaring ventede hun sig af Herren, at han heller ikke nu vilde slippe det forvildede Barn.

Klokken var allerede 9, og han kom dog endnu ikke. Fru Mandel tænkte efter, om han ikke ved sin Overbærenhed skadede ham, om hun ikke burde bruge mere Alvor. Vel kunde svage Moderhænder ikke mere lede og styre den vilde Søn, men var det dog ikke maaske bedre at behandle ham med den yderste Streng-
hed, at støde ham fra sig, for at han kunde saa smage den bitre Frugt af sit Syndeleynet, end gjen-
nem fortsat, Estergivenhed endnu mere at dysse ham i Søvn? Nei, nei, Fru Mandel havde forsjømt me-
get, Haardhed kunde ikke gjøre det godt igjen, den kunde alene forhær-
de ham.

Hvordan havde vel Herren hand-
let med hende? Hans Slag havde vel knust hende, men aldrig bøiet hendes Kne. Af hans Kjærlighed var hun bleven overvunden, og nu kunde det siges om hende: "Den meget er tilgivet, den elsker meget".

Klokken slog 10. Endelig, endelig,—det var hans Trim! Hun styndte sig at tænde Lysene i Juletræet. Nu straaede den lille Stue af idel Lys. Men hvor blev Wilhelm af? Porten var dog gaaet op—skulde det vel endda ikke være ham? Til-
sidst maatte hun tro, at hun havde bedraget sig; langsomt slukkede hun atter Lysene,—det blev mørkt i Bæ-
relset—blev det ogsaa mørkt i hen-
des Hjerte? Klokken slog 11. Saa var det da forbi med Kjærlighedens Forhaabning om at glædes paa

denne Aften! Han sad vel paa Værtshuset i Eichenrode og tænkte ikke paa sin Moder, hvis eneste Søn han var. Hvor lyttede hun! Hvor ofte var det bare Sneen, som faldt ned fra Taget. Undertiden gik hun udenfor Porten og spejdede henad Weien, om hun ikke paa det hvide Sneedække skulde se en dunkel Skik-
kelse ile frem, komme nærmere og nærmere og nærmere og tilsidst falde hende i Armen og sige: "Mo-
der tilgiv, jeg har ladet dig vente for længe, men det skal ikke ske of-
tere!" O, hvor gjerne vilde hun tilgive ham, og gjøre Alt saa hygge-
ligt og behageligt for ham som mu-
ligt. Alene maatte hun dog vende tilbage—ingen Wilhelm hørtes noget til.

Klokken slog 1. Allerede længe havde hun siddet med sammenfoldede Hænder bedende, ikke om Glæde for denne Aften, men om Frelse fra det Onde. En krampagtig Angst drog den ensomme Enkes Hjerte sammen. Skulde vel Juleaftenen for anden Gang bringe hende en forfærdelig Ulykke? Men nei, det var ikke muligt, Gud kunde ikke la-
de ham dø midt i sine Synder. Et saa mange Bønners og Lærers Barn kunde ikke gaa fortabt.

Genimod Klokken 2 nærmede Skridt sig Huset, ved hvis Vindu den arme Moder stod ventende med Ansigtet trykket imod Ruden. De bare ham hjem—atter drog hendes Hjerte sig krampagtigt sammen, men at han ikke var død, det vidste hun. Hurtig tog hun Lyset og aabnede Døren.

Han var ikke død. De unge Menneker, som bare ham, og som Forfættelsen næsten havde gjort

ædru, fortalte nu, at de under Af-
tenens Løb havde forlystet sig paa
"Drnen" og beværtet hinanden med
en og anden Bolle. Derefter var
Wilhelm bleven noget ør og havde
ikke kunnet gaa Beien rigtig sikkert
frem. Da de et Stykke derfra vare
komne til Gulveien, gif han for
langt ud paa Kanten, gjorde et
Fælltrin og gled udover Skraanin-
gen. Dybt var han ikke falden og
heller ikke haardt, men da han var
halvt sovende, havde de baaret ham
hjem; nu var han vel ganske ind-
slumret og sov godt, mente de.

"Han er falden dybt og haardt",
sagde Fru Mandel; "jeg takker for
Eders Bryderi—det sidste han skal
gjøre Eder".

Forundrede saa de unge Mængde
ind i den Tælendes Ansigt. Med
en Dronnings Goldning gav hun
dem Tegnet til at forlade Huset,
og de vidste Intet bedre end at ad-
lyde. Nu var Moderen alene med
sin Søn. Hun saa, at han ikke hav-
de bruffet hverken Arme eller Ben,
men at han i Faldet var bleven
saaret, og at hans Hoved blødte.
Det var tydeligt, at han idag end-
nu mere end sædvanligt havde for-
nedret sig, og det var en Vettelse
for hende, at han uafbrudt sov.
Hun kunde nu faa rede Sengen til
ham, afvadske Blodet og anvende
alle Midler til at heve hans beklag-
elige Tilstand. O, det er et for-
færdeligt Arbejde for et elskende
Hjerte! For det, som er stort,
ædelt og skjont, kunne vi vaage og
ofre os; men berøre det, som vælter
sig i Smudset, passe, pleie og elste
det, som vi maa foragte—det er
svært, men just derfor kosteligt. Han

elskede os, da vi endnu vare Syn-
dere.

Den stakkels Moder gif frem og
tilbage paa Gulvet, og endelig brød
Sulemorgenen frem. Omendstjont
den arme Moder havde vaaget hele
Natten, var hun ikke træt eller søv-
nig. Hvad en Moder er istand til
at gjøre for sit Barn, ved alene
den, som selv har prøvet det. Naar
hendes Fødder ikke rørte sig for den
kjære Syge, saa boiedes hendes Kne
i Bøn for ham. Naar de trofaste
gamle Hænder ikke behøvede at pleie
ham, saa solbode hun dem, og paa
Læberne rørte sig Betjendelse og
Bøn, og ikke ophørte hun at raabe:
"Herre, jeg slipper Dig ikke, før
end Du velsigner ham!" Og Svaret
var endelig kommet: "O Kvinde,
din Tro er stor; dig ste, som du
vil".

Morgenen brød frem. Wilhelm
for op af sin Fæberslummer. Ved
hans Side stod Moderen og saa
med uendelig Kjærlighed ind i dette
blege, hærjede Ansigt; hun smilte,
thi hun saa det i Troen frelst, hel-
bredet, mandigt. Den Syge slog
Øinene op, det havde han før om
Natten gjort uden Bevidsthed; nu
var Bevidstheden vendt tilbage, han
saa sig omkring, erindrede den hen-
rødvne Aften, saa sig ligge paa en
usædvanlig Plads, saa Moderen
med et om Nattevaagen vidnende
Ansigt staa ved Siden af sig, og
han vidste Alt. Nu skulde hun
gjøre ham Bebrejdelser, tænkte han,
men han var ingen Dreng heller,
han behøvede ikke at tage Imod dem.
Imidlertid, da hun for hans Skyld
ikke var gaaet tilfængs, saa maatte
han vel stiftende høre paa dem;

eller skulde han sukke Dinene igjen og lade, som han hverken hørte eller saa. Saadanne vare de Tanker, som med Lynets Hurtighed krydsede sig i hans Hoved—men han fik ikke Tid til at udføre nogen af dem. Med uudsigelig Kjærlighed og Omhed hvøiede Moderen sig ned over ham, omsluttede hans Hoved med sine Arme, og med en Stemme, ren og ellselig som Morgenklokkens Lyd, sagde hun:

”Min kjære, kjære Wilhelm, jeg har sat Alt i Orden til dig, Kathrine og Frida have skrevet—jeg vil skyde Bordet hen til Sengen,— se saa, nu kan jeg ogsaa kende Suletræet”.

Dette var ikke overtænkt, ikke fremkumstlet, det var et Udbrud af den Kjærlighedens Kilde, som saa rigt strømmede over i hendes Hjerte. Hun kunde ikke andet, noget Kjærlighedsbevis maatte hun give den Søn, hun allerede i Troen som ”gjenfunden” trykkede til sit Bryst.

Uden at vente paa Svar gjorde hun, som hun havde sagt. Da nu de tændte Lys i det lille Suletræ brændte klart, vendte de glædestraalende Dine sig atter mod Sønnen for at se, om ogsaa han følte nogen Glæde? Men han havde bedækket Ansigtet med sine Hænder, og store, tunge Taarer rullede ned derimellem. Moderen satte sig ned paa Sengen og sagde ømt: ”Mit kjære, dyrebare Barn!”

Da blev den stærke Ungling greben, en heftig Gulken vidnede derom. Paa flere Aar havde Ingen seet en Taare i hans Dine, nu græd han som et Barn. Fru Mandel hvøiede sig ned over ham, da slog han sine Arme omkring hende og raabte:

”Moder, kan du, vil du tilgib mig? Jeg er ikke værd at kaldes din Søn, men sig mig, at jeg endnu er det! Moder, Moder, faar jeg endnu være dit Barn?—har du tilgivet mig?”

En salig Time, af hvilken Englene havde sin Lyst, paafulgte nu for de tvende Lykkelige, som saa længe havde levet sammen og dog først idag fundet hinanden.

Lyfene i Suletræet vare nedbrændte, Ingen havde lagt Mærke dertil, thi et klarere Lys var blevet tændt i disse lykkelige Hjertes.

Hør, nu begynder Ringningen til Froprædiken, og gjennem Luften bæres Psalmesangen til Moder og Søn! Stille foldede de Begge sine Hænder. Derude gjenslød det: ”Et Barn er os givnet, en Søn er os født—”.

”Amen, Amen”, hvisttede Fru Mandel sagte.

XIII.

Kathrine Mandel gaar med lette Trin gjennem rigt møblerede Værelser, de tykke, bløde Gulstepper dæmper enhver Lyd, saa hun slet ikke behøver at gaa saa sagte og stille. Ingen Døre knirke, lange nedfaldende Forhang indtage deres Plads, og høie Speile henge paa Væggene. Kathrine var voget og bleven vakrere, siden vi sidst saa hende; hendes Gang er paa engang let, sikker og behagelig, en streng Sagttagers vilde maaske sige, at en Smule Selvtillid udtrykte sig deri. I dette Dieblis ordner hun endnu Et og Andet paa et rigt smykket Sulebord, fra hvis Midte en høi, prægtig Gran hævede sig iveiret, og som med sine grønne vældige Arme

lyntes at ville omfavne enhver Indtrædende. Træet har ingen anden Brydelse end hele Hækker med Lys, der ere saaledes anbragte paa hver Gren, at de, naar de tændes, danne Straaler i en glimrende Stjerne. Hvor yndigt skulle de hvide Lillier speile sig deri! Imellem Lillierne titte de nydeligste Englehoveder frem, og hvad de mene, siger os Wimpeleu deroppe i Toppen, hvis gyldne Paaakryst forklynder: "Ere være Gud i det Svæste, Fred paa Jorden og i Menneftene en Velbehagelighed!"

Hvem er det vel, som har ordnet alt dette saa findrigt? Hvoraf kommer det vel, at Kathrine Nardel, den fattige Sægermesterdatter, Eufens Barn, synes at udøve en Herferindes Magt i disse smykkede Værelser. Det er Generalinde von Kummingsens Hus, for hvis Børn Kathrine skulde være Lærerinde. Den 1ste Oktober saa vi hende indtræffe i Berlin, og hvor hurtigt ere for hende disse tre Maanedes herunder, hvilke for den stakkels Frida vare stredne frem med Blytunge! Hun havde faaet en kjærlighedsfuld Modtagelse, man var kommen hende imøde—ikke som en Fremmed, men som en Veninde. Generalinden overgav hende sine 4 Børn, et paa 4 Aar, et paa 6, et paa 9 og et paa 12 til Undervisning og Opdragelse, et Hverv, som fordrer store Evner og forudsætter ikke ringe Tilid. Selv har denne fornemme Frue ikke Tid dertil; en vidtløftig Drevvæxling og andre Krav paa hendes Person lod hende ønske at kunne anbetro sine Børn i tro og omsorgsfulde Hænder.

Snart er det verdsligtindede

Slægtninge, med hvem hun hverken kan eller vil afbryde Omgangen, som optage hendes Tid; snart er det en liden Kreds kristelige Venner, som dog daglig udvider sig, snart et aandrigt Foredrag, snart en Forening, snart en Kommittee, snart en Koncert, snart Modtagelse af Besøg og Bisitter, som berøve den stakkels Kone den ofte nødvendige Hvile. Hun sukker undertiden efter Ensomhed, men hvis den blev hende beskjeret, skulde hun snart raabe høit efter den forrige livlige Omgang, thi ubevidst er denne bleven hendes Sind en Nødvendighed.

Der gives Kvinder, endog fromme Kvinder, hvis Liv antager en saadan Overtrothed, at de ligesom fortabe sig deri. Det, som i Begyndelsen var dem en Hjertesag, bliver efterhaanden alene Bane; hvad de da gjorde eller ikke gjorde for Herrens Skyld, det gjøre og lade de nu for de kristelige Venners Skyld; de faa saae Meget at varetage med Andres aandelige Anliggender, at de glemme sine egne, Hjertet bliver stedse mere og mere tomt; snart føres de hen med den kristelige Omgivelses Flod, og omsider blive de som døde og raadne Fiske opstillede paa Strandbredden — og forkastede. Men en saadan Kvinde var Generalinden dog ikke i alle Stykker. Hun var tilstrækkelig klog til snart at indse Tomheden og Daarligheden hos de fleste Mennefter, og tilstrækkelig selvstændig til ikke at lade sig drage med paa deres Slæbetoug. Hun gif sin egen Bei — saadant imponerer altid — og snart samlede sig omkring hende saadanne Venner, som lyttede til hendes Ord, gif ind paa hendes Forslag, og det var i Almindelighed det

Bedste, de kunde gjøre. Generalindenden var en aldeles selvstændig Natur, et bevæget Liv havde givet hende Anledning til at samle megen Erfaring, et klart Blik lod hende snart indse, hvad der var det Bedste, og med Bessemthed udførte hun det.

Undertiden syntes vel, Generalindenden at træde vel stærkt frem, som om hun vel meget forstod at befale, — men hun forstod ogsaa meget Andet, derfor holdt man hende dette til gode.

(Fortsættes.)

Alligator-Skildpadden.

Alligator-Skildpadden (the Snapping Turtle) hører til Sumpskildpadderne og har sit Hjem i Nordamerikas ferske Vand. Dens Navn er en træffende Betegnelse af dens Udseende, da den uegteselig ligner en Krokodille i saa høj Grad, som en Skildpadder kan. Hovedet er stort, fladt, næsten trekantet og væbnet med yderst skarpe, tandløse Kjæver, hvoraf den øverste rager ud over Underkæben som en Krog. Halsen er kort, naar Dyret er i Hvile, men kan med stor Hurtighed strækkes ud til en betydelig Længde. Galen, som hos de fleste Skildpadder enten mangler eller er yderst kort, er hos denne Art paafaldende lang, idet den kan blive to Trediedele saa lang som Nygtsjoldet; tillige er den uforholdsmæssig tyk og oventil besat med en Kam af haarde, spidse Skjel. En vortet Hud, der overalt hænger i Rynker og er beklædt med smaa Skjel, bedækker alle de Dele af Legemet, som ikke skjules af Vandseret.

Farven er banfelig at angive, men er oftest grønagtig i mangfoldige Overgange; paa Nygtsjoldet spiller den i det Sortbrune, men er paa

Undersiden gulbrun, og som det i Regelen er Tilfældet, stedse lysere hos de yngre Dyr end hos de ældre. De fuldvoxne Individuer kunne naa en Længde af 3—4 Fod og et Vægt af 50 Pund og derover.

Alligator-Skildpadden lever i Floder og Sumppe i de Forenede Stater, i enkelte Egne i stort Antal. Særdeleshed elsker den Vandene med stærkt mudret Bund og forsmaar ikke de mest stinkende Pytter. I Almindelighed ligge de paa Dybet i Midten af Flodsengen, men vise sig ogsaa paa Overfladen, hvor de med Snudespidsen stikkende op over Vandflorpen gjerne lade sig drive med Strømmen; de forsvinde dog ved den ringeste Støi, især i de stærkt beboede Egne, medens de ere forholdsvis mindre sty i Vandene i de mindre tætbefolkede Landstrækninger. Med Rette er denne Skildpadder frygtet og hadet, thi den bider efter Alt, som kommer i dens Vej, og slipper ikke let, hvad den engang har faaet fat paa. Fanger man den, maa man behandle den med stor Forsigtighed, da den forener aabenbar Dndstab med sin store Styrke;

den gaar uden Omstændigheder lige løs paa Mennesker, der bade sig i de Bænde, den bebor, og hibringer meget farlige Saar med sit skarpe Ørneneb. Har man faaet den levende op i Baaden, reiser den sig paa sine kraftige Bagsødder og styrter med aabent Gab og med stor Hestighed frem efter det, der ligger den nærmest, og med Lethed overbider den Stofte eller Ørene, der ere indtil en halv Tomme tykke. Medens de øvrige Skildpadders Hoved udtrykker Dumbhed og Godmodighed, lyser Arrighed og Ondskab denne lige ud af Øinene, og de Fleste, som for første Gang komme i dens Nærhed, gaa uvilkaarligt af Veien for den. Og saa dens lange Hals og tykke, skjælbeklædte Hale, kort sagt dens hele krokodillelignende Udseende bidrager til, at man betragter den med Mistro.

Alligator-Skildpadden er hurtigere i sine Bevægelser end de øvrige Skildpadder. Naar den undertiden gaar op paa Land, bevæger den sig ikke langsomt som dens øvrige Slægtninge; og i Vandet svømmer den som en Fisk og forfølger med overordentlig Raskhed og Behændighed sit Bytte. Dens Næring bestaar af Fiske, Frøer og andre Svirveldyr, som leve i Vandet, og den angriber ikke blot mindre Dyr, men anfaldet ogsaa Gæs og Vønder. Selv Høns, der gaa rolige paa Strandkanten, overlister den og trækker dem trods deres Modstand ned under Vandet, hvor de i al Mag forføres; og er den bestjæftiget hermed, slipper den ikke sit Bytte, men lader sig før trække til Land med dette.

Fontaine fortæller Følgende: om to Alligator-Skildpadder, som han

holdt levende flere Aar i sin Fiske-dam i Texas: "De bleve meget tamme, men da jeg mærkede, at de forterede min Fisk, stød jeg den ene og saarede den anden uden at faa fat paa den paa Grund af dens Sluhed. Jeg fodrede mine Fiske med Brød, som ogsaa Skildpadden slugte med Begjærighed. En Dag hvilede den sig efter Maaltidet paa en Klippe, som laa omtrent en Fod under Vandforpen. Fiskenes snappede Brødkrummer og svømmede om i dens Nærhed, uden at de syntes at ane dens Nærværelse. Hovedet og Fødderne vare dog saa langt som muligt ude under Vandseret, og hele Dyret var vanskeligt at adskille fra den Klippe, paa hvilken det laa og lurede. Den havde længe ligget aldeles ubevægelig, men neppes kom en af de større Fiske, der var omtrent 14 Tommer lang, indenfor dens Omraade, før den pludselig kastede Hovedet frem og med stor Kraft huggede sit Ørneneb ind i Fiskens Side. Derpaa trak den sit Bytte til sig, trykkede det med Forbenene fast mod Klippen og gav sig ivrig isærd med at sluge det, ganske som en Falk, der fortærer sit Rov. Jeg tog nu en stærk Fiskekrog, og med en liden Fisk som Bading kastede jeg Snøret ud i det Haab at blive fri for denne snedige Fiskerøver; den bed, og ved et heftigt Ryk blev Krogen fiddende i dens Kjæve. Forsigtig trak jeg den til den Side af Dammen, hvor Bredden var lav, men, da den var kommen omtrent en Alen fra denne, lagde den sig pludselig for Anker og stemmede sine Forben saa fast mod Bunden, at den ikke lod sig bringe af Pletten. Den syntes at være i fuldstændigt

Kasari, snappede gjentagne Gange efter Snøret, brød endelig Krogen tvært af og trak sig skyndsomt tilbage til det Dybeste af Dammen. Senere kunde jeg aldrig mere faa den til at bide, og den var overhovedet meget sly, da den mærkede, at man stræbte den efter Livet. Sæller ikke vovede den sig oftere op paa Klippen, men holdt sig stedse paa dybt Vand. Engang kastede jeg en Harpun efter den og var ogsaa saa heldig at træffe den i Halsen; men ved et kraftigt Nyk med Forsødderne rev den sig løs og flygtede bag sin Klippe. Jeg saa den senere ofte, men altid for den tilbage til sit Smuthul. Jeg flyttede siden bort, men tvivler ikke paa, at den jo endnu den Dag idag glæder sig ved sin Tilberelse, thi Dammen var ganske fuld af Fiske."

Æggene ere stærkt afrundede i begge Ender, hvide, kalkagtige og af Størrelse og Udseende ikke ulige Dueæg. De lægges i smaa Guller, som den graver i Sandet paa Strandbredden, og naar de ere blevne udflækkede af Solen, krybe de unge Skildpadder vœbliffelig ned til Vandet for at undgaa sine talrige Fjender. Flere Sagttagere ere enstemmige i, at de første Bevægelser, de se hos

Ungerne, naar disse have faaet Svøvederne udenfor Eggeskallet, er en arrig Biden til alle Sider.

Fanges de som gamle, vægre de sig i Almindelighed for at tage nogen Næring til sig; de hugre kan man vel til Nød faa til at æde. Naturforskeren Müller holdt en fangen, som ikke spiste i et helt Aar. "Jeg bød den Alt muligt", siger han, "men forgjæves. I Begyndelsen bed den i Alt, som blev den rakt, men senere bed den mig i Haanden, som om den vidste, at den derved foraarsagede Smerte, og saaledes kunde hevne sig. Undertiden hængte jeg et Stykke Kjød paa dens Næse, men den vandrede om med det i Stuen uden at røre det. De Fiske, som bleve slupne i dens Vandbeholder, lod den svømme lige forbi sin Næse, og Frøerne lod den hoppe omkring sig, men den rørte dem aldrig. Stak man Noget ind mellem dens Kæber, bed den dette i Stykker uden at sluges det." Et Middel, der har vist sig virksomt, er med Magt at stoppe Føden ind og derpaa støde den ned gennem Svælget; efter en saadan oftere gjentagen Behandling pleie de lidt efter lidt at venne sig til at tage Føde uden Bægning.

Hans Egede.

Et Livsbillede fra den norske Kirke.

(Fortsættelse.)

Nu fattede Egede nyt Mod, "Gaaet" reiste hjem med sit Mandskab, og da de to nye Skibe havde udløst sine til Kolonien medbragte Sager,

gjorde han med de to Skipper en Tur ind til Fasilandet og udsøgte en bekvemmere Plads for Kolonien, hvor Skibene kunde seile ind og

ligge sikkert. Den nye Koloni fik Navnet "Gødthaab".

Paa denne Tur traf de flere Grønlands-Familier. En Kone sad med et Barn paa Skjødets, som var 3—4 Aar gammelt og meget slyt. Faderen bad indstændigt, at Egede vilde lægge sin Hånd paa Barnet og blæse paa det, at det maatte blive bedre med det. "Jeg blev noget underlig over deres Begjæring og vidste ikke, om jeg med god Samvittighed kunde gjøre, hvad de forlangede. Faderen kom derpaa med et Stykke Spæt og et lidet Stykke Enhjørnings-Horn og vilde forære mig; jeg svarede ham, at jeg Intet vilde have af ham, og betydede ham saa godt jeg kunde, at Himmelen skabere skulde de paaafalde; thi han alene var mægtig at gjøre deres Barn helbredet. Men som han endnu holdt ved sit Samme og bad, at jeg dog vilde blæse paa Barnet, maatte jeg omsider gjøre det, vnsfende dem i mit Hjerte Guds Hjælp og Forbarmelse. Der dette var gjort, bad samme Mand, at jeg vilde følge ham til en anden Mands Telt, som stod længere henne paa Marken. Jeg gik og med ham, og da jeg kom der, laa et armt Menneske paa Græsset og saa meget ilde ud over sit hele Legeme af Saar og Stab og havde Ansæende, som det var Spedalskhed. Denne bad og, at jeg vilde hjælpe ham. Jeg forklarede ham ogsaa, saa godt jeg kunde, at den store Gud i Himmelen, som havde skabt ham og alle Ting, formaade alene at hjælpe ham; derfor skulde han opløfte sine Hænder til Himmelen og bede ham helbrede sig. Han gjorde, som jeg bad og foreviste ham, opløftede sine Hænder

og saa til Himmelen; dog bad han mig og, at jeg vilde blæse paa ham. Jeg gjorde det ugerne, men maatte dog bekvemme mig efter deres Erfoldighed, overladende Alting til Gud og hans uendelige Barmhertighed. Hvordan det siden blev med disse stakkels Mennesker, fik jeg ikke at høre, saasom de brød op derfra og begav sig Sonden efter, hvorfra de vare komne".

Den 5te August kom tre Konebaade med ubekjendte Folk nordenfra. Paa Fjorbireisen lagde de i Land ved Kolonien for at bede Præsten lægge Hænderne og blæse paa de Syge, som de havde. Det var aabenbart, at de betragtede ham som en af deres egne Angeløfer, om hvem de ligeledes tro, at de kunne helbrede Sygdomme. "Men — siger Egede — som dette var en god Leilighed og Anledning for mig til bedre at undervise dem, forsonmede jeg ikke heller den samme, men viste dem til Gud, som Alting formaar, og sagde dem, at jeg var hans Tjener og var kommen til dem for at fortælle dem om den almægtige Guds Gjæringer, og at de skulde tro og forlade sig paa ham alene, — hvilket altsammen, som jeg med Ord ikke formaaede tilstrækkelig at bethde dem, jeg med de bibelske Historiers Billeder, jeg havde ladet tegne, forestillede dem, hvorudi de lod sig forstaa at have synderlig Behag og Velgefall".

I September kom flere Grønlandsfamilier ud til Koloniens D for at tage Vinterophold der. Strax gik Egede hen til dem. Kvinderne holdt paa at reparere Husene, et Arbejde, som paaligger dem og da ogsaa bliver gjort derefter. Mændene

vare nde paa Sælhundfangst, og E. saa dem komme hjem med en, to og flere Sælhunde hver. Den hele Fangst blev lagt sammen for at forvares under Navn af Winter-Provision og til fælles Brug for alle Familierne paa Stedet. De spurgte E., om det var dem tilladt at bo her i Nærheden af Kolonien, og han søgte at styrke Tilliden ved at uddele smaa Foræringer blandt dem.

En Aften kom en af disse Grøn-lændere og bad, at E. vilde komme derhen og blæse paa en Syg. Eggede kom og fandt den Syge i yderlig svag Tilstand. Han prøvede at give ham lidt Brændevin, men han vilde ikke svælge det. "De bad mig, jeg vilde tale over ham og blæse paa ham; jeg sagde, det dueede ikke, at jeg blæste paa ham, men jeg vilde paakalde den store Gud i Himmelen for ham, om det maatte naadelig behage ham at lade den Syge leve; dog skulde de og selv bede til Gud; thi derfor var jeg kommen til dem, at jeg skulde under vise dem at kjende Gud og paakalde ham. Men desværre, af sliq Undervisning kunde de saa lidet føre sig til Nytte, og jeg for Ukyndighed udi Sproget formaade ikke heller at give dem saa tilstrækkelig Undervisning, som jeg gjerne vilde. Jeg gjorde min Andagt til Gud for ham i deres Paasjun og igjen foer hjem".

Næste Dag var den Syge død. E. besøgte dem atter. Han havde ventet, de vilde forekaste ham, at hans Bøn ikke havde hjulpet; men de talte ikke derom. Derimod lod det til, at de bleve trøstede, da Eggede efter Evne forklarede dem om de

Dødes Opstandelse.—Nu fik E. se deres Maade at begrave de Døde; vel indsvøbte eller indsyede i gode Skind lægges de under smaa Hauge eller Huler, som bygges op af Løv og Sten, med sine Fisseredstaber og andre Eiendele ved Siden af.

Senere fik E. atter Bud fra en af disse Grønlændere om at komme og hjælpe hans syge Søn. "Jeg svarede, at jeg vilde bede Gud for hannem, som alene er mægtig at helbrede; de skulde og paakalde Gud med mig, og dersom de troede, kunde Gud nok helbrede ham osv. Og som jeg af hjertelig Medynk over deres aandelige og legemlige Elendighed blev bevøget at gjøre min Andagt for dem til Gud, saa gjorde de ligesaa og holdt Hænderne for Dinene, der de saa, jeg tog min Sue af og holdt den for Ansigtet, imens jeg sukede for dem til Gud. Og der jeg holdt op, bad Faderen mig, at jeg skulde blive ved at bede for Sønnen, til han blev frisk. Jeg sagde, at jeg vilde fremdeles bede for ham, naar jeg kom hjem.—To Dage senere kom en af dem atter til mig og fortalte, at det var blevet bedre med den Syge; de troede nu, sagde han, hvad jeg fortalte dem om Himmels Skabere; thi de saa nu, at han kunde gjøre de Syge helbredede".

Den 27de Oktober reiste E. med to smaa Søner hen til Grønlænderne i den Hensigt at blive der saa længe som muligt for ved idellig Dmgang at lære Mere af det vanskelige Sprog. "Og ihvorvel jeg forud vidste og havde forsøgt, hvor haardt og besværligt det var at opholde sig længe hos dem for deres Skibdenvorenhed og den utaalelige

Stank, der er udi deres Hus, gjorde jeg det dog med den største Lyst og Plaisir, alt i den Henseende, at Guds Ære maatte iblandt disse Banvittige til min og andre sande Kristnes store Glæde udbredes". De toge ogsaa imod ham, da han gav dem en liden Foræring, og han blev der i nogle Dage. En Aften blev han her atter Bidne til et lignende "Abespil" som det før omtalte; der var nemlig Kommet to Fremmede, af hvilke den ene gav sig ud for en Angekok. Lyset blev slukket, og Angekokens begyndte tilligemed de Andre at synge. "Derefter slog han paa sin Tromme, skreg og rumlede blandt nogle udspillede tørre Sælhundskind, som de havde lagt paa Gulvet, hvilket gav en pudserlig Lyd. Han havde og, som jeg kunde forstaa, bestilt En udenfor Huset, som skulde svare ham paa, hvad han spurgte om indenfore, og det skulde være "Tongarsuk". Han spurgte mig, om jeg var bange: Jeg svarede ham, at jeg var ikke bange for deres Gjaekkeri; thi det var Løgn, de fore med, og jeg vidste nok, at de havde bestilt en Anden udenfore, som gav ham Gjenivar. Nei, sagde han, det var Tongarsuk osv.—Mig kom dette Aberi for som mere ligt et Spil og Leg end Djaevls Kogjeri, hvori jeg aldrig har kunnet erfare, at deres Angekok eller Hegen-Mestere noget virkeligt har kunnet præstere".

Da E. om Fredagen reiste hjem for at holde Gudstjeneste om Søndagen og talte om at komme igjen et Par Dage efter, undskyldte de sig med den trange Plads og den slemme Stank, der var for Fremmede. Men da E. lovede at fortælle dem

om sit eget Lands Beskaffenhed og hvad de ellers gad høre, lode de sig sige og lovede at tage imod ham.

"Den 2den November tog jeg atter hen til Grønlanderne med mine Søner, og vare de villige igjen at annamme os. Om Aftenen blev jeg saa upasselig af den slemme Stank, der var udi deres Hus, saa jeg maatte nogle Gange brække mig og strax gaa tilfængs og dække mig vel til med Klæder; thi det raadne Spøet og andet Snauseri, de bære ind i deres Hus, giver saadan slem Stank fra sig, at det er ulideligt at ndstaa for den, som er af en kleinlig og kræsen Natur. Og det som ikke er det Ringeste, er man og ilde plaget af Lus, som Grønlanderne have nok af og rigelig kan meddele Andre, naar man kommer dem for nær. I andre Maader ere de stakkels Mennecker gode og skikkelige nok at omgaaes med. Naar jeg pleiede at synge, og Grønlanderne spurgte, hvad det var og betydede, svarede jeg, at jeg talede med Gud og bad for dem, at han vilde være dem naadig og give dem Mad og Næring osv. Og som det hændte sig, at en Part af dem derefter nogle Gange havde faaet Sælhundde, da de vare udfarne paa Søen, hvilket sker sjelden om Vinteren, bad de mig ofte at synge og bede og havde deres Plaisir at høre mig synge. Og naar jeg, saavidt jeg formaade at udføre, sagde dem Noget om Gud og himmelske Ting, gav de Agt derpaa, ja spurgte mig ofte selv derom. Fornemmelig var det dennem kjært, hvad jeg sagde dem om de Dødes Opstandelse, hvorimod de ikke gjorde ringeste Ind

vending, men gav altid Bifald og sagde sig at tro det altsammen. Dog tilstrækkelig at forestille dem den kristelige Troes Gemmelighed og vor Herres Jesu Kristi Forløsningsværk var mig ganske umaligt; thi de kunde gjøre sig en større Samling" (det er: bedre samle eller begribe Meningen) "af de bibelske Billeder og Figurer, jeg viste dem og de altid havde stor Behag i at se, end af mine Ord og Undervisninger. Det gjorde mig hjertelig ondt, at jeg ikke alene nu ikke var istand forstaaeligen at tale med dem om slige Ting, men endog at jeg noksom saa, at jeg langfommelig vilde komme til nogen Fuldkommenhed i Sproget. Dog betog dette mig ikke min Lyft og Forhaabning, men langt mere opmuntrede mig inderlig at sukke til Gud for deres Oplysning, og at han og derhos naadelig vilde give mig Bekvemhed til at lære Sproget; hvortil jeg og ikke sparede at anvende al min Flid og skittigen optegne alle de Ord mig forekom, og hvis Betydende jeg kunde slutte mig til".

Man maa kausse selv have beskæftiget sig noget med Sprogstudier for tilfulde at fatte, hvor vanskeligt det var for Egede ikke blot at lære Grønlandsk, men at danne dette Sprog til Religionens Tjenerinde. Sproget var overmaade rigt paa Ord for alle sandfælsige Ting; men desto fattigere var det paa Udtryk for de høiere aandelige Begreber. Grønlanderne havde ikke Begreb om Konge og Dyrighed, ikke om Skaber og Skabelse, ikke om Syndefald og Syndsforladelse, ikke om Offer og Forsoning; altsaa havde de heller ikke Ord for disse Be-

greber. Sa de manglede Ord, som kunde svare til vort "Gud". Et saadant Sprog syntes at danne en uoverstigelig Mur for Evangeliet. Men Kristi Kjærlighed er findrig; den tvinger os ogsaa i denne Henseende. Egede maatte saaledes i Begyndelsen "saa sagtelig stamme" for Grønlanderne og "for de betydeligste Ting udi vor Troes Gemmelighed laane Ord af vort Sprog, som med Tegne og Billeder ydermere maatte forklares, indtil de kunde fatte Meningen deraf".

Da Egede den 6te November reiste hjem igjen, fik han med sig en ung Grønlander, som lovede at blive hos ham Vinteren over. Denne var dog for ustadig og blev ikke mange Dage. Men snart efter fik Egede to andre Gutter istedet. Hensigten var, at han selv og hans Sønner ved daglig Omgang med dem kunde lære Mere af Sproget, og Grønlandergutterne kunde i sin Tid blive ham Medhjælpere til Oplysnings Udbredelse blandt deres Landsmænd. Til en Begyndelse lærte han dem Bogstaverne, idet han loffede dem med Gaver. Men da de skulde gaa videre, bleve de kjede deraf og sagde, de vidste ikke, hvad Sligt skulde nytte til at sidde med et Stykke Papir for sig og raabe A, B, C osv; men at fare paa Søen og jage efter Sæl og styde Fugl, det var baade nyttigt og fornøieligt; Præsten og Kjøbmanden vare Folk, som ikke duede til Noget, saasom de ikke gjorde Andet end at sidde og male med en Fjær og lige i en Bog. Egede søgte at forklare dem Skriftekunstens Nytte, og Enden blev, at de skulde faa Lov til at fare paa Søen til sine Læder og

faa igjen løse i Mellemstunder. Inden Aarets Udgang kunde de ogsaa nogenlunde gjøre Rede for Skabelsen, Syndefaldet, Forløsningen og Dommедag. Dog sporedes endnu ingen Andagt i deres Hjerte, og Egede formaaede endnu ikke at tale ret fatteligt og indtrængende til dem om deres Sjæls Tilstand, om Synd og Naade.

Ud paa Sommeren snege begge Gutterne sig bort og begave sig tilbage til sine Landsmænd, saa Prestens Arbejde med dem syntes spildt. Det var en stor Skuffelse og Sorg for Egede. De vare vel for gamle til at vænne sig til en ny Levestil, og Prøven blev saa meget vanskeliggere for dem derved, at deres Kamerater drillede dem for deres Læsning. Den ene havde desuden faaet Gistegriller og strøg assistet med en Pige, som hørte til et Baadlag langt søndensfra, og som han fik til Kone.

Egede opgav dog ikke sine Forsøg med at oplære enkelte unge Mennesker; kun lagde han fra nu af mere an paa at faa dem i almindelig Skolealder. Begyndelsen gjorde han med en Søn af et Par Følk, Mand og Kone, som med 4 Børn vare komne til Egede efter Nytaar for at faa være hos ham Resten af Vinteren, uden Tvivl fordi det var smaa for dem. Da nu Forældrene brøde op ved Vaarens Komme, fik Gutten blive tilbage.

Høsten før havde engang et Par Grønlandere maattet ty hen til Kolonien for Uveir. Om Aftenen sad de da og talte om allehaande Ting, og derunder kom de til at fortælle, at i gamle Dage havde der boet

"Kablunaker" der i Landet, og at deres Forfædre havde slaet dem ihjel. Denne Fortælling vakte Egedes store Opmærksomhed; thi med det Navn "Kablunak" benævnedes Grønlanderne alle saadanne Følk, som ikke hørte til deres Stamme, saasom de hollandske og andre Nationers Skibsmandskaber, ligesaa de Norske paa Kolonien. De Kablunaker, som skulde have boet der i gamle Dage, maatte da aabenbarlig være de gamle Norske. At de nuværende Grønlanderes Forfædre havde slaet dem ihjel, stemmede ogsaa med, hvad E. vidste af gamle Skrifter, at i det 14de Aarhundrede bleve de af hine Nybyggere, som boede i den saakaldte Vesterbygd, overvældede og udryddede af "Skraelingerne." Det var jo rimeligt, at Vesterbygden havde ligget paa Vestkysten eller netop der, hvor E. nu opholdt sig.

Andre Grønlandere, hos hvem E. forhørte sig nærmere om dette Sagn, syntes ikke om, at der var blevet rørt ved det; de frygtede nemlig for, at Forfædrenes Gjerning nu skulde bevænes paa dem. Men E. forstod at berolige dem, saa de frit fortalte ham Alt, hvad de vidste, navnlig at ved de Fjorde, som lige indenfor Koloniens Ø forgrene sig dybt ind i Landet, var der mange forjaldne Huse at se efter hine gamle Beboere. Et Sted havde endnu Navn af den Udryddelses-Kamp, som der var foregaaet, og hed "Pisittfarbit" (Buefjerdings-Stedet).

Saa snart det vaaredes, tog Egede sig for at bereise dette Fjorddistrikt, først og fremst for at opsløge de hist og her boende Grønlandere og un-

verbise dem om Gud, men ogsaa for at forfare Sandheden af hine Fortællinger.

Paa en af disse Reiser kom han med 2 af Koloniens Baade til nogle Grønlandertelte, hvor han overnattede. Da han næste Morgen sad i Baaden for at reise videre, maatte han skifte Klæder, saa besængt var han bleven med Udvæi i dette Natteherberge. Samme Dags Aften kom de til Kanten af Isen, som endnu laa derinde i Fjorden, og da de i Mørket ikke fandt frem til Fjeld, maatte de tilbringe Natten paa nærmeste Strand under aaben Himmel. Den følgende Dag gjaldt det dels at vove sig over en sfjor Is, dels paa Grænder og Fjodder at kravle sig hen langs en steil Strandbred. Længst inde i Fjorden, 12—14 Mile fra Kolonien, fandt de det endelig saaledes, som Grønlanderne havde berettet: mellem vakre Lier med Græs og smaat Krat af Birk, Or, Bidie og Ener laa en Slette med kjendelige Levninger af Husse, som aabenbart havde tilhørt fastboende Fjeld og i det Hele ikke lignede de nuværende Grønlanderes Boliger. De fleste Husse havde vel været ganstke ringe, af Løv og Sten; men nogle havde dog ogsaa været ordentlig murede, af god Bygningsten, og en af disse Stenbygninger havde tydelig været Kirke. De Besøgende stode altsaa her i en gammel norsk Grænd eller Bygd. Men med Forsærdelse maatte de betragte det fæle Isfjeld ganstke i Nærheden, paa hin Side af den smale Fjord; det strakte sig op mod Indlandet, saa langt man kunde vine, og her ved Fjorden naaede Isen lige ned til Søen, hvor store Stykker brak af og dreve til

Saas som Der og Holme. Alligevel var Plantevægten som sagt her inde mellem Fjeldene hel rig i Sammenligning med de nøgne Klipper nærmest omkring Kolonien ude ved Havkanten; det saa nok ud til, at det havde gaaet an at holde Kreature her, og ligesom Nenen trivedes godt i Isfjeldets Nærhed, saaledes var der paa den længe liggende Fjordis den ypperligste Anledning til at jage efter Sælen. For Jagtens Skyld søgte ogsaa Grønlanderne aarlig paa disse Fjelder her ind i Fjordbunden, og Egede, som saa, hvorledes Sælene laa og soled sig paa Isen, lod paa Stedet sine Fjeld sætte Garn efter dem, som de til saadant Brug havde taget med sig. Vel fik de ingen da; men E. lod en af Baadene blive tilbage nogle Dage for at øve sig i denne Jagt.

Her, hvor altsaa norske Fjeld engang havde boet, maatte norske Nybyggere fremdeles kunne slaa sig igjennem. Opdagelsen af de gamle norske Bygder var det Samme som Opdagelsen af Næringsveie, der kunde passe for Kolonister. Og som ved hin Fjordbund fandt Egede paa mange Steder i dette Fjord-Distrikt Levninger af norske Gaarde fra gamle Dage.

Som Egede om Foraaret havde begyndt disse Forskninger, fik han med de om Sommeren (1723) ankommende Skibe den Befaling fra Kongen, at der skulde gjøres al mulig Anstalt for at finde frem til Østerbygden. Det hele Foretagende begyndte nemlig alt mere og mere at vække Deltagelse hjemme; Regjeringen betragtede det allerede med et Slags Forskjærlighed som et nationalt. Og Østerbygden, som de Gamle

Kaldte det, kunde man ikke glemme; der troede man muligens endnu at skulle finde Efterkommere af de gamle Norste, og som Vesterbygden tænktes at have været paa Vestkysten, saa mente man, at Osterbygden maatte være at søge paa Østkysten. Hvalfangere og særskilt udrustede Opdagerskibe havde ofte søgt at naa ind til denne Kyst fra Havet af; men disse Forsøg vare altid mislykkede, og det for Drivisens Skyld, som i uhyre Mængde stødte op mod Landet der. Nu skulde derfor Forsøget efter Kongens Befaling gjøres med Baade, som fra Kolonien af skulde søge at slippe frem langs med Landet, først langs Vestkysten til Landets Sydspids, nu Kap Farvel, og saa omkring Forbjergtet — hvis der ikke skulde findes en kortere Vej gennem et Sund, som stod assat paa den Lids Søarter, og som skulde strække sig midt igjennem Landet fra Vest til Østkysten.

Egede vilde selv lede dette vigtige Foretagende, og den 9de August tiltraadte han Rejsen selv alleve med 2 Skibsbaade.

Den tredie Dag kom de til et Sted, hvor der stod en Del Grønlændere med sine Telte. De stiplede ned paa Stranden og vilde i Førstningen tage imod de Fremmede med Pil og Bue; men da de forstode, at det var "Pelleste" — saa hed Præsten i deres Mund — bade de ham ibrigt at komme i Vand og besøge dem i deres Telte og tale med dem. Her blev han Natten over. Disse Folk havde hjemme Syd-paa i Landet, nu havde de været langt nordpaa og vare paa Farten hjem. E. fik tinget en af dem til at følge med som Lods. 3 Begyn-

delsen turde Manden ikke; men han lod sig dog tilsidst smutte tilrette, og næste Morgen drog hele Selskabet videre, Lods'en i sin Kajak roende ved Siden af Egedes Baade.

Kysten viste sig som en idelig Afvevling af Der og Fjorde og Næs. Paa et Sted saaes Indlandets Isdække at hvælve sig helt ned til det aadne Hav og danne den saakaldte Isblink, der skinner som et Sømærke i mange Miles Afstand. Svømmende Isfjelde og Drivis saaes ogsaa ofte, og stundom struedes disse Masser saaledes sammen om Baadene, at de trueedes med Undergang.

Daglig havde E. Leilighed til at besøge Grønlænderne og fortælle dem Noget om Gud. Da han var kommen temmelig langt Syd-paa, fandt han, at deres Udtale forandrede sig noget. Og her hørte han atter om flere Steder, hvor der, ligesom i Fjordene nord ved Kolonien, skulde være Spor efter "Kablunakerne."

En Morgen kom over 100 Grønlænder-Baade ud til dem fra Land, og da de saa en af sine Landsmænd iblandt dem, "spurgte de ham, hvad vi vare for Folk? Og paa hans Svar, at jeg var en Angekot og vis Mand og kom for at besøge Grønlænderne og fortælle dem om Himmelens Skabere, kom de og omringede Chaloupen, hvorudi jeg var, for at ville høre noget om den samme. Jeg lod derfor ligge stille med Fartøjerne, indtil jeg havde fortalt dem derom."

Her kom de atter til en Fjord, hvor Grønlænderne sagde, at der var forsaldne Huse efter Kablunakerne, meget Græs og en stor Skov. De reiste derfor derind, men kom den første Dag for Modvind ikke

længere end 3 Mile, "til en Sandvig eller Bugt udenfor Fjorden, hvor vi fandt en meget smuk Blads med Græsenge og Lier, der ogsaa vore gamle Norste fordmu have boet, hvilket baade af de øde og forfaldne Gustomter som andre Kjendtegn var at se. Grønlænderne paa dette Sted bragte os saa megen smaa Torst, saa vi for en eneste Synaal vel kunde faa 20 a 30 Stykker." Næste Dag kom de ind til Bunden af Fjorden, hvor de fandt Skov af Birketræer, som var "2 a 3 Favne høje og saa tykke som et Menneskes Laar, men meget stejle og krumme vogne", ligesom ogsaa Rognetræer med modne Bær, fremdeles "meget skønt Græs med adskillige Slags Blomster", og mangesteds var Græsset saa høit, at det rakte dem under Armene. "De forfaldne Huse, jeg der saa, havde ikkun været af Tørv og Sten opbyggede; dog var kjendeligt, at der her og der havde boet mange Folk, som de mange nedfaldne Jordhytter udviste. Et Stykke ovenfor Husene op i Dalen, hvor Birketoven var, fandtes tvende store ferfte Søer eller Bænde, hvor Lagen af Søen opgik. Her for det øverste Bænde og længer op til Fjelds, berettede Grønlænderne, var endda mere og større Skov. En stor Mængde af Blaabær voksede der, hvoraf Grønlænderne sankede og kom og forærede os mere, end vi kunde spise."

"Den 22de, som var en Søndag, efterat vi havde forrettet vores Andagt og Guds Paakaldelse (hvorpaa Grønlænderne ogsaa med Forundring hørte og spurgte, hvad det skulde betyde), begav vi os igjen ud af Fjorden. Mange af Grønlænderne fulgte os og havde deres Plai-

sir at reise med os den hele Dag indtil Aften. Nogle af dem havde fulgt os paa tredie Dag, hvilke med flere forbleve hos os om Natten, hvor vi op slog vores Telt og tog Natteleie."

Sundet fra Ost. til Vestkysten fandtes ikke, og da E. var nær ved Landets Sydspids, maatte han mod sit Dufte vende om, ikke saa meget paa Grund af Grønlændernes skrækelige Beskrivelser af Deboerne paa den anden Side, der skulde være saa slemme, at de sloge Folk ihjel for at æde dem op, men af Hensyn til sit eget Mandskab, som han allerede nu havde Møje med at holde i Mænde. Den 23de begave de sig paa Hjemreisen. Den 27de, da de i stille Veir og Solskin havde roet en halv Mils Vei i Følge med mange Grønlændere, kom de til en liden Ø. Her bade Grønlænderne Egede at gaa i Land med dem. De førte ham da til en død Mand's Grav og bade ham gjøre denne levende igjen. "Jeg blev noget underlig over denne Unmodning og sagde dem, at det stod ikke i min Magt, men Sligt formaaede alene Gud, som er Himmels Skabere, at gjøre. Jo, sagde de, jeg skulde dog bede Gud derom, at han maatte blive levende; thi den Dødes Efterladte sørgeede meget for ham. Jeg lod dem forstaa, at det var ikke Guds Villie, at han nu skulde opstaa eller blive levende, men Guds Søn har sagt at ville komme igjen fra Himmelen og gjøre alle Døde levende, og da skal ogsaa han opstaa; det maatte de visseligen tro. De spurgte: Naar skal da Guds Søn komme at gjøre de Døde levende? Jeg svarede: Det haver han ikke sagt os, men vil, at vi hver

Dag skal vente paa hans Tilkomst. Med denne Forklaring lod de sig nøie og gif igjen til Vaads.

Næste Morgen kom en Del Grønlandere til E. med en blind Mand imellem sig, hvem de vilde han skulde blæse paa, at han kunde blive seende. Egede henviste dem atter til Guds Søn af Himmelen, der alene kunde gjøre Saadant. Troede han paa samme Guds Søn, da kunde han ogsaa gjøre ham seende. Han og de Andre svarede Ja, de troede. E. havde ellers Intet at hjælpe ham med uden lidt fransk Brændevin, hvormed han vaskede hans Dine. Derefter skiltes de.

Men den sidste Sommer, E. var i Grønland (1736), kom denne samme blinde Mand med flere Grønlandere til Kolonien, og han var da ganske karst paa sine Dine. Egede kjendte ham ikke i Begyndelsen, da han ikke havde tænkt mere paa ham eller hørt noget om ham. Da mindede Manden om, at Egede engang for lang Tid siden havde toet hans

Dine "med noget skarpt Vand" og sagt, at Guds Søn skulde give ham Synet igjen, om han troede. Efter som han troede det, som E. dengang sagde til ham om Gud og Guds Søn, saa var han nu bleven seende igjen, sagde han. De Andre bekræftede hans Udsagn. "Endsjønt jeg", skriver E., "ikke tør sige, at Gud her har bevist noget Mirakul paa ham, men at han er kommet til sit Syn igjen, vel er skeet paa en naturlig Maade, ved det at den skarpe Brændevins-Spiritus har forteret og borttaget den slimagtige Materie, som laa over hans Dine, saa burde mig dog ikke andet end lade Gud have Æren, og styrkede jeg ham i den Tanke, at han ved Troen til Guds Søn var bleven seende. Bør vi dog give Gud Æren for Alting, endog naar han ved udvortes Midler hjælper os; thi han kan endnu ved ringe Midler gjøre store Ting, naar han ser hans Navns Ære der ved kan befordres."

(Fortsættes.)

Dmbord i et Emigrantsskib.

(Efter Stilling-Magazin.)

Om man en Dag i April Maaned gjør en Spadsferetur ned til Tolbboden og de nye Kajer i Kristiania, vil man rimeligvis snart faa Nie paa en Del velklædte Bondefamilier, Mænd, Koner og Børn, der komme kjørende med sin Bagaage, en broget Samling af Kasser og Kister, der venter paa at indfi-

bes. Man læser: Milwaukee, Wisconsin, North Amerika; Chicago, Illinois, North Amerika; Madison, Wisconsin, North Amerika; Iowa, Minnesota og en Mængde andre Navne og Adresser. Her ligger Poteteskæffe, Gryder, Pander, Ildragere, Skamler, Liner, Brødsække, Bl. og Brændevinsdunke, Sildebvar

ter, indshyet Spegetjød, Barnetriller, Madratser og Galmbdyner om hinanden i et Kaos. Alt skal ombord. To store Færger bringe uophørlig den ene Godskladning efter den anden hen til den faste Iskant, hvor det paa Langslæder sthyes hen til Skibet. Ved Hjælp af firskaaen Talsje fra Følge- og Storvaanoffen heises Løiet i suære Portioner ombord, fires ned igjennem Lugerne og bortstuves i Rummet.

Lader os betragte den vakre Familie derhenne, som kommer fjørende med sit Gods paa to tospændte Arbeidsvogne. Du ser, de ere ikke fattige. Vel har Jorden, som den gamle Mand i en Række af Aar har arbeidet, givet dem Alle sit Udkomme og endda Lidt til, men saalangt som de Gamles Forstand vælker, faa de altid det Samme ud, nemlig at det ikke vil gaa deres Arvinger stort bedre. Efter ankommet Brev fra en Slagtning derover, og før det meste efter sine Børns Dødske, fristes Lykken; Huset og den lille Eiendom sælges, det nødvendige Bohave indpakkas, og med et Farvel til Norge begibe de sig ombord.

Som de der drage ned imod Bryggen, ville vi nøiere se paa dem. Husfaderen, en ærværdig Olding ude i sine 70, med en tyk Stab i Haanden, kommer, støttet af sin ældste Datter. Hans veirbidte Ansigt, hans hvide krøllede Haar og den med blanke Knapper besatte Frakke og Vest giver os det sande Billede af en stout Bondemand. Den unge Pige leder ham forsigtig; Samlemor har at bære sin Kof, hvilken hun ikke tør overlade til nogen Anden; den yngste Datter, der følger

hende, bærer et Barn paa Armen og leder en liden Gut ved Haanden. Sønnen i sin nye Badmeltsdragt gaar efter den sidste Vogn, støttende en Kasse. Den kraftige Stikkelse og det bestemte Blik røber, at det er ham, der har Kommandoen i Laget.

Nu standses Følget. Alle se ud mod Fartøiet, hvor de med sine mange Medreisende, overladede til Forskynet, skulle gjøre den eventyrlige Fart over Verdenshavet til Amerika.

Den lille Gut tyter sin Glæde over snart at komme ombord, medens det lille Barn paa Armen skriger. Søsteren godsnakker med det og siger: "Hys! Svordan kan du nu skrike, nu vi reise til Amerika til Onkel Hans! Der ser du Skibet!" idet hun med Fingeren peger ud mod Fartøiet.

Sagte glider den tungt ladede Farkost hen til Iskanten, hvorpaa først alt Levende hopper ned. Alle gaa ombord undtagen Sønnen, der først vil se deres Løi vel forfaret.

Vi se dem alle bane sig Wei bortover gjennem en Masse af Byfolk og Nyhgjerrige. Vi se dem arbeidende sig opover Faldrebstappen, paa hvilken der hvert femte Minut er en ny Strøm af Ned- eller Op-gaaende.

Hvilken Forvirring paa Dækket! Vi skreve og hoppe over de samme diverse Sager, vi gjenkende fra Bryggen, og som nu i et komplet Røre ligge strøede udover Dækket. Se her, hvorledes Løiet fires ned gjennem Lugerne og sorteres; det gaar som et Maskineri.

Enhver Passager har Hovedet fuldt op af Tanker. Han render og trænger sig med Magt borti-

gjennem Myretuen, løber ned i Rummet, løber op igjen, suor og vælter de Kasser, han tror at gjenkjende som sine, springer op paa Rækken, raaber ned paa Isen, om der er nogen Kiste mærket med hans Navn. Han roder frem Lys og Lygte, kryber i Underrummet paa To og Fire, og med sine andre ligesaa uheldige Kamerater gjenfinder han endelig den efterspurgte Kiste. Andre løbe lige forstyrede; de have faaet sine Madkister i Underrummet, og tro af den Grund, de ikke kunne komme til Mad paa Reisen. En saadan Infuærdig kommer hen og beklager sig for nogle af Mandskabet, som sparer, at Alt bliver ordnet, naar de komme tilshø. Forholder det sig saa, at Vedkommende virkelig ikke kan komme til en Bid Mad, bliver Risten ifølge Ordre strax trukken frem, om den endog laa paa Bunden af de andre.

Vi sidde oppe paa Rækken for at betragte Tummelen paa Isen. Under os er det som paa et Torv, og de to Beie, der føre til Skibet, ere forte af Mennesker. Slæderne vandre mellem Kajerne og Iskanten, Pramrene mellem Iskanten og Skibet. Under Opheisningen svæve de sværeste Kasser høit oppe i Luften, til ikke liden Forstrækkelse for Eiermanden. Med en vis Hengstelse maa man se derpaa og erklærer høit, det er solide Sager, de Søfolkene have. Man skriger og raaber og holder Tummelen livlig igang mellem Isen og Fartøiet.

Vi gaa ned i Rummet. Paa begge Sider, fra agter til forud, er opslaaet to Rader Køjer. I hver Køje, som er mærket med sit bestemte Nummer, er der Plads for fem.

Dog synes Kvinderne at have mest at sige her. Af Børnene, som man paa en nem Maade er bleven kvit i Køjerne, sees Hovederne overalt at stikke frem. Man slæber og trækker paa Alt; Enhver har travelt med at bosætte sig. Man fylder Galm i Køjer, opslaar Ruager og indretter sig paa det Bedste.

Her kommer en Mand saa belæstet som et Menneske kan blive. Han følges af sin Familie, der alle have meget at bære. Hvad gaar han og ser efter? Visselig sit Køjenummer. Det er det Sidste, han har at gjøre, det øvrige Løi er kommet ombord. Han standser ved en Plakat og læser: "Skibet * afgaar den 12te April Middag Kl. 12". Det var sandelig paa høi Tid, jeg blev saa klog! der er endnu mange Ting, jeg skulde have høbt, høre vi ham udbrøde. De standse foran mit Nummer, Køjen No. 67, men hvad se de? I Køjen ligge ikke mindre end fem skrigende Børn; foran paa en Kiste sidde to Koner og drikke Kaffe. Manden spørger dem, hvad Køjenummer de havde? De svare No. 76. Forferdet ser man op—der staar No. 67. "Væk med Kjærringer og Barn!" siger Manden, "her regierer jeg".

Derborte bor en Familie, som allerede er kommen i Orden. De bestaar ialt, Stort og Smaat, af tolv Personer. Tre Kister, der indeholde de nødvendige Klæder, staa i Kirkant rundt om den fjerde (Madkassen), som naar Laaget er opslaaet og støttet, tjener til Bord. De tage i al Gemyssighed sit første Maaltid. De ere nu netop færdige; Skibet kan gjerne for dem afgaa dette Dieblif.

Ved Siden af dem bo fire unge Mandfolk, som rejse alene. Disse ere ogsaa paa det Nærmeste færdige, med Undtagelse af, at de skulde have kjøbt mere Brændevin og Tobak iland. Flasken cirkulerer, god Stemning hersker, og en Mængde Wittigheder ledsage Passiaren.

Paa en Potetsfæl sidder en Mand, der længe har glædet sig til en Pi-be Tobak. Ved de første Drag falder en stor Plakat ham i Dinene: "Tobaksrøgning er strengelig forbudt i Mellemdækket". Vi se Piben forsvinde i Haanden, og Personen, der gaar op, forsvinder selv blandt Mængden paa Dækket.

Det er alt silde, og Lamperne ere forlængst tændte. Efterhaanden aftager Støien mere og mere. De, der ere komne i Orden, søge efter endt Aftensmaaltid med Begjærighed sine Køjer efter Dagens Møie. Fra Klokken 9 er næsten Alt stille, kun paa nogle Faa nær, der hist og her sidde og snakke sammen. Fra Klokken 10 sove Alle i sin bedste Søvn, og kun Vagtmandens jævne Gang paa Dækket lader sig høre.

Det er allerede langt paa Dagen. Klokken er 11, og vi gaa op paa Dækket. Alt det Gods, som igaar laa i Velen, er nu bleven borttryddet. Vi høre Ankerspillets Klappen mellem Mandskabets ensformige Dvsang.

Nu viser sig en Afskedsscene i det Store! Peninen kan ikke beskrive alle de Scener. Smaa Børn, som have tullet sig bort fra Forældrene, gaa skrigende omkring; længere borte flentre endnu lystige Folk frem, der i Flasken have sluttet sine Sorger; her raaber en Kone paa sit Barn;

Braad og Rys, Haandtryk, Latter og Omfavnelser er man paa alle Kanter Bidne til. Ankeret er oppe, og Dampbaaden har Bugsertouget ombord. Der ringes med Klokken; det er Tegn til, at alle Uvedkommende maa iland.

Vi styde allerede Fart. Hver eneste Plads paa Stansfæledningen er optagen. En Række af vistende Torklæder sees langs Skibets begge Sider, og en ligesaa ivrig Viffen kommer fra Rhyngerne paa Isen. Sagte glider det afsted. Flaggene udfolde sig, mindre og mindre bliver Fjolkshoben, indtil den med hele Byen forsvinder bag Hoveden.

Veiret er klart som paa en egte Foraarsdag. Ved Drobal forlader Bugser-Dampbaaden os og seiler ind til Byen. I dens Sted kommer en svag Nordvind, der udfylder vore Seil, og med den glide vi sagte nedover Fjorden.

Næste Morgen bliver Vinden mere østlig, og med en rask Fart passeredes Færder. Alles Dine ere vendte mod dette stolte Fyr, der som en Obelisk lodret stiger op af Havets Flade. Bølgerne blive mægtigere og Skibets ujævne Bevægelser gjøre Gangen usikker.

Der gives Ordre til at hale Lodsens Baad frem. Man braser bal, og Farten stoppes. Han kommer ud af Kabytten, har faaet sin Betaling og en hel Del Breve ovenkjøbet. Med et Farvel til Kapteinen og en "lykkelig Reise" til os Andre, stiger han ned i sit Noddestal og kaster los. Vi se ham viste med Sydbesten, rejse sin lille Mast, heise sit Seil og stævne mod Land. Nogle Gange er Baaden aldeles borte mellem Søerne, men

sees atter at dukke op igjen, indtil den tilsidst kommer ud af Syne.

Den norske Kyst sees som en blaa Rand i Horisonten. Vi faa Die paa en Brig, der skummende arbejder sig fremad samme Vei som vi. Nu passeres den, og alle Passagerer ifhemme et Hurra. Loringernes to klare Gyre sees agterud, og et svagt Glimt af Dø viser sig forud. Solen er forskængst gaact ned, og Stjernerne skinne klart paa Himmelen. Natteluften bliver kjølig, og Passagererne, lidt beklemte om Hjertet, søge sine Kjøer.

Spvad er det Enkelte staa saa sorgmodige og se efter? Visselig mod Land. Betragt de unge Piger der; de se jo næsten ud som grædefærdige. Er det Amerikas skovbegroede Kyster, hint forjættede Land, de tro at se? Nei—der langt borte, ligesom en liden blaa Strimmel, ligger det kjære Norge. De tænke paa det Land, hvor de have efterladt Slægt og Venner, som de rimeligvis aldrig faa se igjen i denne Verden—er det da underligt, at de hilse det sidste Glimt af Fædrelandet med vaade Dine?

Næste Morgen ser det lidt anderledes ud ombord. Himmelen har det samme klare Udseende. Vinden, som bleser stærkt, er mere sydlig, og med fulde Mersseil i raff Fart, klingerende paa begge Sider, kløver Skibet sig let gjennem de skummende Søer. De Passagerer, som i Søhygen foretrække Dækket for Rummet, sidde taus omkring. Man kan i deres blege Ansigter læse Natens Begivenheder. Nogle, som tage Sygen mere standhaftigt, gaa svingende frem og tilbage. Der gaar en liden Gut syngende med

Hænderne i Lommen bortover Dækket. Meget stolt fortæller han, at baade Fader og Moder og Allesammen ligge kvar i Køjen. De Friske hjælpe de Andre, og i al Munterhed passe de sine kogende Kaffejedler, at de ikke skulle kantro.

Men hvilket Syn nede i Rummet! Allerede i Trappen høres de Syges Klynken. Saa der fælt ud under Indflytningen, ser det værre ud nu. Det store Skibsrum svinger til alle Kanter. De, som ikke have sørget for at surre sine Kister, maa nu se dem ligge med Bunden iveiret. Skibets Mandstabs gaar omkring og hjælper; de surre og henflytte Alt paa sin Plads. Betragt den Familie der! Manden, som selv er søsyg, styver med en Andens Hjælp en stor Dragliste hen for Køjen. En Brødsjef, et Smørkvarter og en Aufjossdunk, som ere rullede ned i Læ, stilles paa Plads. Et Blifspand og en Gryde findes efter lang Søgen nede i en anden Mand's Underkøje. Han sætter sig og vil forsøge at spise lidt. Konen oppe i Køjen kan ikke taale at se Mad. En Bolle samt noget Brød og Smør til Kaffeen rodes frem, Kjeden, som hidtil har staaet sikkert, bliver midt under Kjærringens Udbrud "pas Kjeden!" pludselig omstyrtet af en nedrullende Vanddunk. Der ligger den overende uden Laag og Indhold. Manden forsøger, om den ikke skulde kunne indeholde en Draabe til, o ve! der er kun tykt Grud, det Dvrige er rendt ud.

Spvad er det for en Mand, som gaar fra Køje til Køje? Det er Doktoren. Selv befinder han sig ilde, men maa dog gaa og afstølle Draaber og indgive Mixturer til de

mest Syge. Da Patienternes almindelige Beslagelse bestaar i, at de ikke blive friske paa hele Rejsen, kan Doktoren kun svare, at de ere friske om tre Dage.

Middagen nærmer sig, men ikke mange Gryder ere over Ilden. Veiret er lige klart. Det er, hvad Sø-

folk og Passagerer senere ville kalde godt Veir.

Det er nu fire Dage, siden vi tabte Norge af Syne. I en svag Bris for fulde Seil glide vi saa støt fremad som i Kristianiafjorden. Solen brænder varmt, og Ingen føler Søsyge. (Fortsættes.)

Blandinger — Nytt og Gammelt.

En Elefant-Jagt i Afrika. Jeg befandt mig engang — fortæller den berømte svenske Rejsende Anderson — som sædvanligt uden Ledfager, liggende paa Lur efter Elefanter og Ræshorn paa et smalt Eid mellem to Vand, hvor Rummet paa begge Sider ikke var større, end at et stort Dyr kunde gaa mellem mig og Vandet. Jeg var forsynet med et Reiseteppe og to—tre Reservegeveærer.

Det var en af de pragtfulde tropiske Maaneskinsnætter, da der hviler et ubeskriveligt mildt og henrykkende Skær over den slumrende Natur; Maanen skinnede saa blankt, at jeg kunde skjæne endog et lidet Dyr paa betydelig Afstand. Jeg var netop færdig med mine Forberedelser, da Stilheden afbrødes ved et forferdeligt Brag; Lyden kom sienesynlig fra en af de mange stenede Stier, som ledte til Vandet, og jeg indbildte mig, at det var nogle Bøgne, som havd. passeret gjennem Kalahari-Ørkenen. Jeg reiste mig halvt op og spejdede mod den Del af Skoven, hvorfra jeg hørte den forunderlige Lyd; men det varede en

Stund, inden jeg kom efter Aarsagen. Pludselig fik jeg Syn for Sagen; en uhyre Elefant traadte frem, saa nok en, saa atter en, og tilsidst talte jeg ikke mindre end atten Stykker. Jeg overtydede mig snart om, at de alle var Ganner. Det var et prægtigt Syn at se de vældige Dyr nærme sig med jævn og høitidelig Gang uden at ane mindste Uraad. Den temmelig høilænde Mark, fra hvilken de kom frem, og som skraaned ned mod Vandet, gjorde i Forening med den disige Natteluft, at deres af Naturen kjæmpemæssige Former saa endnu større og vældigere ud.

Jeg ludede mig saameget som muligt ned og oppebiede med bankende Hjerter og spændt Gevær den første Han, som uden at tænke paa nogen Fare gif lige frem mod mit Skjulested. Dens Stilling var imidlertid ikke saadan, at jeg kunde have Haab om et heldigt Skud, og jeg ventede derfor paa en Leilighed til at faa Sigte paa dens Side eller bag Skulderbladet, det bedste Skud, naar man ikke har Dagslyset til Hjælp. Men

dette var det ikke muligt at komme til, før den var lige indved mig, da den formedelst Grundens Beskaffenhed var nødt til at forandre sin Stilling. Følgen deraf var, at Elefanten, just som jeg løftede Rundingen af Geværet over Skærmen, blev mig var, og inden jeg kunde føre Bøssen til Kinden, styrtede den rasende ind mod mig med hævet Snabel og udbredte Øren. Det var for sent at tænke paa Flugt eller paa at tage ordentlig Sigte. Mit Liv stod i den yderste Fare, og da jeg saa, at Dyret, hvis jeg bibeholdt min halot opreiste Stilling, ganske vist vilde gribe mig med Snabelen, kastede jeg mig tilbage paa Hylgen — og idet Dyret stod over mig, affyrede jeg rent paa Maa og Faa mit Skud mod dets Bringe, idet jeg paa samme Tid udstødte det mest gjennemtrængende Søl. Den forandrede Stilling reddede sandsynligvis mit Liv; thi i samme Dieblit skendte det opirrede Dyr sin Snabel netop mod det Sted, hvor jeg havde ligget paa Knae, og feiede Stenene, hvoraf min Skjerm bestod, og hvoraf nogle vare meget store, hid og did som Sand. I næste Dieblit havde jeg den behagelige Overraskelse at se Elefantens brede Fod lige over mit Ansigt.

Jeg ventede nu intet mindre end at blive trampet ihjel. Men man forestille sig min Glæde, da Elefanten, istedetfor at fornøje Angrebet, vendte sig til Venstre og pillede væf i Snj og Graft — uden at jeg havde lidt anden Skade end nogle Stød af de ramslende Stene. Jeg kan ikke forklare mig dette anderledes end derved, at Dyret blev fortumlet

ved mit Skud og det Skrig, jeg udstødte.

Saa snart Elefanten var gaaet, stod jeg i et Nu paa Venene, greb det Gevær, som laa mig nærmest, lagde an og trykkede af, men til min store Uergrelse klistrede Geværet. Men glad var jeg, at dette ikke var indtruffet, da Dyret anfaldt mig; thi var mit Skud da ikke gaaet af, kunde vel Intet i Verden have frelst mig fra den ynkeligste Død

Svedente Planter. Ved mange forskellige Forsøg have Naturforskerne godgjort, at der fra Planternes Overflade foregaar en ikke ubetydelig Uddunstning. Hos nogle Planter gaar dette Fænomen heller ikke ubemærket for sig. Deres Blade svede saa stærkt, at Vandet driver ud af alle deres Porer (sine Nabninger.)

Den mærkeligste af alle Væxter er i saa Henseende "det grædende Træ", som for nogle Aar siden fandtes paa en af de kanariske Øer ved Afrikas Vestkyst. Vandet faldt som en stærk Regn fra Træets tætte Løv, hvilket bragte Botanikerne eller de Plantekyndige til at give det det ovenansførte Navn. Vandet samlede sig derpaa ved Træets Fod, hvor det dannede en yndig liden Sø, fra hvilken Beboerne i Nabolaget hentede sin Vandforsyning.

Hos andre Væxter spare Bladene paa det Vand, de udsvæde, og opsamle det i Beholdere, som findes paa Iberranden af dem; disse Beholdere ere enten altid aabne, eller ogsaa aabne og lukke de sig med et bevægeligt Laag. Den vigtigste af de herhen hørende Planter er den berømte "Kandebærer." Dens Blade have en stærk Midtnerve, som for-

længer sig udenfor Bladfladen, hvor den hviler sig nedad og ender i en smukt formet, cylindrisk Beholder, der er forsynet med et Laag, som aabner og lukker sig efter Atmosfærens Tilstand. Om Natten falder dette Laag til og lukker nøiagtig det lille Kar, som da fyldes med rent Vand, der udsveder gennem dets Sidevægge. Om Dagen aabner Laaget sig, og Vædsken fordamper da i større eller mindre Grad. Denne velgjørende Plante har mangen Gang slukket en stakkels Indiers Løst, naar han havde forvildet sig paa den brændende hede Slette.

I Syd-Amerikas sumpige Skove har Naturen overdraget det samme Gjern til en anden Plante, Sarracenia, hvis Bygning ikke er mindre forunderlig. Dens Blade, der fæste sig sammen med sine Rande, ere omdannede til smukke Kander, hvis smale Abning ender i en stor grøn Munding, som er prydet med Røder af en skarlagensrød Farve. Disse naturlige Bøgere, som hist og her bydes den Reisende paa hans Vej, indeholde rent og velsmagende Vand, hvilket han saameget mere paaskjønner, som han kun er omgivet af Sump med lunkent og lidelugtende Vand.

Paa Tahiti og Selskabsøerne i Sydhavet tyrede før Kristendommens Indførelse Sorgen over en Slægtning eller en Vens Død sig i de vildeste Udbrud af Raseri, saa at de Sørgende skabte sig som Vanvittige. Man nøiede sig ikke med at afskrive sit Haar eller sønderflænge sine Klæder, men man skar og huggede sig selv paa en frygtelig Maade ved Hjælp af et en halv Alen langt Rør, som paa begge Sider var be-

sat med skarpe Haisfisketænder. Enhver Kvinde forsynede sig med et saadant Instrument, naar hun var bleven gift, for ubarmhertigt at bruge det i paakommende Tilfælde. Med dette slog og kradsede man Ansigt, Bryst og Arme, saa at Blodet flød i Strømme; derhos hylede de frygteligt og lignede med sine vilde Jagter, sit pjudskede Haar og sine forvrængede Ansigtstræk snarere afskyelige Furier end menneskelige Væsener. De nærmeste Slægtninge begyndte denne vilde Scene, de tilslende Venner og Naboer bleve smittede af Raseriet og forøgede Støien, der tilsidst steg til en saadan Høide, at man angreb hinanden med Koller og Stene, hvorved ikke sjelden En af den rasende Bande blev slaet ihjel.

Om Guldsøgningen i Finmarken skriver et norsk Blad: I Maret 1868, da Indberetningerne fra Geschwornere Tellef Dahll om Guldet's Forekomst i Finmarken vare blevne offentliggjorte, dannedes i Thronhjelm et Selskab med det Formaal at lade foretage Undersøgelser angaaende Forekomsten og, om man traf paa et heldigt Findested, at søge Metal udvundet. Det første Aar afgik en Expedition af 5 Mand, men Bestyreren, en fra Kalifornien hjemkommen Guldgraver, lod til at være aldeles ukyndig i og usikkert for Foreretningen, og der vandtes i alle Fald intet Udbytte. I 1869 afreiste en lignende Expedition under en anden Bestyrer. Heller ikke denne bragte noget materielt Udbytte, men Bestyreren, der synes at være en baade tænkfuld og erfaren Guldgraver, har i store Strækninger anstillet Undersøgelser og udtalte sikkert Haab om

til næste Aar at kunne bringe et godt Resultat ud af de bundne Erfaringer og gjorde Opdagelser. Da udkom den kongelige Resolution, som forbød privat Bearbejdelse af Guldleierne, og som Følge deraf afsig ingen Expedition i 1870, og fordi man i Thronbjern for sent blev bekendt med de senere Bestemmelser om Guldjøgning i Finmarken, blev heller ikke iaar, nogen Expedition affendt. Hvorvidt Selskabet, der paa disse Expeditioner har ofret omtrent 1000 Spd., fremdeles vil fortsætte sin Virksomhed, vides endnu ikke. Men saa Meget er vist, at hvad Formanden for Expeditionen 1869 udtalte, nu synes at bekræftes ved et Telegram fra Alten om grovt og rigt Gulds Forekomst i Kvalojok (paa den russiske Side). Han skriver nemlig: "Der er nu efter min Mening meget gode Udsigter til, at Guldgravningen vil komme til at lønne sig. Den sidste Guldgrund, jeg opdagede, efter at Geschwornen Dahll var reist tilbage, har jeg især god Tro til." Et andet Sted ytrer han, at han nærmere mod den russiske Grændse har opdaget grovt Guld, og at han føler sig overbevist om, at Guld maa findes ikke alene i grove Korn, men ogsaa i Klumper nær den russiske Grændse, naar tilstrækkelige Undersøgelser anstilles.

Lamerlan og Myren. Den berømte mogolste Kriger Lamerlan udmærkede sig især ved sin jernfaste Udholdenhed, og ligesom ofte de største Begivenheder opstaa af de ubetydeligste Hændelser, saaledes forstikkede Lamerlan ogsaa, at han havde en ringe Omstændighed at takke for denne Egenkab. "I en af mine første Krige", fortæller han, "kom jeg engang saaledes i Fare, at jeg var nødsaget til at søge Skjul for mine Fiender i Ruinerne af en Bygning og der blive siddende i flere Timer. Frygten for at falde i Hænderne paa mine Fiender og Tanken om, at det lidte Nederlag kunde tilintetgjøre alle mine tidligere Anstregelser, nedtrykkede mit Sind. Jeg fortvivlede om et heldigt Udfald af mine Foretagender og besluttede at opgave dem. Da fik jeg pludselig Ole paa en Myre, der bestræbte sig for at bringe et Hvedekorn, større end den selv, op paa en liden Sandhøi. Myren faldt ned hver Gang, naar den næsten var helt oppe med sin Byrde, og jeg talte saaledes niogtresindstyve forjævedes Forsøg af den. Men den opgav det ikke, og ved det halvfjerdsindstyvende Forsøg naaede den lykkelig Toppen. Denne lille Begivenhed oplivede mit Mod, og jeg uddrog deraf en Lære, som ofte senere er kommen mig til Nytte."

Indhold: Tre Julestener. (Efter Lydb af N. B.)—Alligator-Skildpadden.—Hans Egede. Et Livsbillede fra den norske Kirke.—Om bord i et Emigrantsskib. (Efter Skilling-Magazin).—Blandinger—Nyt og Sammelt.